

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

โดย
นางสาวอมรภัค ปิ่นกำลัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE PARTICIPATORY MANAGEMENT OF INCLUSIVE SCHOOL UNDER
SAMUTSONGKHRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
โดย อมรภาค ปิ่นกำลัง
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังณอมศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร.สมบัติ เดชบำรุง)

58252312 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม/ โรงเรียนเรียนรวม

นางสาว อมรภัค ปิ่นกำลัง: การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 189 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการไว้วางใจกัน

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ดังนี้ 1) การไว้วางใจกัน ส่งเสริมการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจผู้ร่วมงาน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผู้บริหารให้ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน 2) ความยึดมั่นผูกพัน ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้วยการเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงาน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล โดยใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือ ร่วมกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

58252312 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : PARTICIPATORY MANAGEMENT/ INCLUSIVE SCHOOL

MISS AMORNPHANK PINKAMLANG : THE PARTICIPATORY MANAGEMENT OF INCLUSIVE SCHOOL UNDERSAMUTSONGKHRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PRASERT INTARAK, Ed.D.

The purposes of this research were to determine 1) the participatory management of inclusive school under Samutsongkhram primary educational service area office and 2) the development guidelines participatory management of inclusive school under Samutsongkhram primary educational service area office. The samples were 63 inclusive school under Samutsongkhram primary educational service area office. The respondents in each school consisted of 3 persons: school director, teacher and school committee with the total of 189 respondents. The instrument was a questionnaire regarding the participative administration on the theory of Swansburg. The statistical used were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The results were found that:

1. The participatory management of inclusive school under Samutsongkhram primary educational service area office as a whole and as an individual, were at a high level; ranking from the highest to the lowest arithmetic mean as follow: Commitment, Autonomy, Goals and objectives and Trust.

2. The development guidelines for promoting the participatory management of inclusive school under Samutsongkhram primary educational service area office as follows: 1) Trusting: promote acceptance and trust in knowledge ability of colleagues give confidence and trust in colleagues respecting each other executives provide friendliness to colleagues. 2) Commitment: providing support for participants to gain additional training continuous ability for an efficient and systematic operation. 3) Goals and objectives: providing opportunities for colleagues to participate in the discussion and improvement Operational development and set an operational planning and evaluation by means of consultation meetings set goals, objectives, and create working awareness. 4) Autonomy: participants to show their ability to work. Show creativity Allowing the participants to control the operations of the team. To cooperate to improve the quality of educational management and educational administration of the school in accordance with the school's operation plan.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และดร.สมบัติ เดชบำรุง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการบริหารการศึกษาให้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครทุกท่าน ซึ่งได้อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในทดลองเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ดร.สมหมาย เทียนสมใจ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 2 ในการสอบหัวข้อการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ดร.สมใจ เดชบำรุง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ดร.อนุนาถ ชื่นจิตร ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม และนางสาวพนารัตน์ วสุวัฒน์ศรี ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม ที่กรุณาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงของเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณนายจิรวัดน์ ขวัญช่วย อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 นางสุนันทา การะเวก ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสมุทรสงคราม และนางดวงพร พิณเนียม อดีตครูโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ที่ให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณกำลังใจจากครอบครัวปีนกำลัง ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นสาขาการบริหารการศึกษา ปริญญาโท รุ่น 35/1 มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกคนที่ให้กำลังใจ คำปรึกษาและความช่วยเหลือเสมอมาทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

คุณความดีและคุณประโยชน์อันเกิดจากผลงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อตอบแทนพระคุณแต่บิดามารดา และครอบครัวปีนกำลังทุกท่าน ตลอดจนครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน และมอบโอกาสที่ดีแก่ชีวิตของผู้วิจัยตลอดมา

อมรภักดิ์ ปีนกำลัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	12
ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	12
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	16
ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	23
การจัดการศึกษาเรียนรวม.....	27

ความหมายของการเรียนรวม	27
แนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	30
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรวม.....	33
ลักษณะของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	38
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรสงคราม.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
สรุป	63
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	64
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	64
ระเบียบวิธีวิจัย	65
แผนแบบการวิจัย.....	65
ประชากร	65
กลุ่มตัวอย่าง.....	65
ผู้ให้ข้อมูล.....	66
ตัวแปรที่ศึกษา	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	69
สรุป	70

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม	73
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม	79
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	82
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	87
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	87
รายการอ้างอิง	88
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และรายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	96
ภาคผนวก ข ค่าความตรง (Validity) ของเครื่องมือวิจัย.....	99
ภาคผนวก ค หนังสือขอตกลงเครื่องมือ และรายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือ	103
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ.....	106
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายชื่อโรงเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง	108
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	120

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการติดตาม และประเมินผลการบริหารและจัดการตามมาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562.....	5
ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู นักเรียน ห้องเรียนและสัดส่วนนักเรียนต่อครู นักเรียนต่อห้องเรียน จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2562.....	41
ตารางที่ 3 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล	66
ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน.....	72
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามโดยภาพรวม (X_{tot}).....	74
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการไว้วางใจกัน (X_1).....	75
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านความยึดมั่นผูกพัน (X_2).....	76
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3).....	77
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (X_4).....	78

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 3 ประเภทของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6 รูปแบบ	18
แผนภูมิที่ 4 การช่วยเหลือและการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน	37

บทที่ 1

บทนำ

การให้การศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพลเมืองของประเทศ ซึ่งส่งผลต่อความเจริญและการพัฒนาประเทศในทุกด้าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ นอกจากนี้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติยังได้กำหนดคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลกไว้ โดยเน้นให้คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ปัจจัยหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ตัวครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสองส่วน คือ คุณภาพของตัวครูเอง และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู คุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นครู คือ ต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองได้ดี แต่สิ่งสำคัญที่สุด คือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่เกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก ในปัจจุบันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีแนวโน้มของการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพผู้เรียนในระดับนานาชาติ¹ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของโรงเรียนนั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง คือผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการไขไปสู่ความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา แต่ผู้บริหารไม่อาจทำงานได้ทุกอย่างให้สัมฤทธิ์ได้โดยลำพังเพียงคนเดียว จำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงานและกระบวนการ การทำงานร่วมกัน ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะในการนำคนและจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือร่วมใจกัน ปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอยู่เสมอ

¹ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, รายงานผลการศึกษา : แนวทางการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558).9.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ² ซึ่งตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และหน่วยงานทางการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร ของกลุ่มบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งให้บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้รู้จักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน ทรัพยากรอื่นให้แก่โรงเรียน มีส่วนร่วมกับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ในภาพรวมของประเทศด้านการจัดการศึกษาในปัจจุบัน สภาพปัญหาที่ยังพบอยู่คือ การรวมศูนย์อำนาจ เข้าสู่ส่วนกลางทำให้การกระจายอำนาจทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปสู่ระดับโรงเรียนน้อย ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการคุณภาพของการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ยังไม่ตอบสนองความต้องการผู้เรียน ซึ่งมีความหลากหลายได้ การวัดและประเมินผลเน้นการวัดที่ความรู้ ความจำมากกว่าการวัดความรู้ ความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติจริง ปัญหาเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา บางส่วนยังขาดความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนขาดจิตสำนึกและวิถียุทธศาสตร์ความเป็นครู ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ และความเข้าใจผิดในบทบาทหน้าที่การจัดการศึกษา ที่เคยให้ความสำคัญกับสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครองและชุมชน³ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มี

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**, เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2553), ก-ข.

³ สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, **เอกสารประกอบการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 8-22 พฤศจิกายน 2559 (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)**, 149.

ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหาร จากเหตุผลดังกล่าว การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น อาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ และที่สำคัญประการหนึ่งคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของ ครู อาจารย์ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความพึงพอใจ ในการ ปฏิบัติงานด้านการสอนของครู อาจารย์ ซึ่งครู อาจารย์ นิยมชมชอบผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ พวกเขา ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าผู้บริหารที่ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้พวกเขาได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ⁴ โคเฮนและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และ ร่วมมือในองค์กรพัฒนา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการ บริหารตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟออฟ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ขั้นที่ 3 การมี ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits)⁵ ส่วน สวอนสเบิร์ก (Swansburg) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ซึ่ง ประกอบด้วย การไว้วางใจกัน (trust) ความยึดมั่นผูกพัน (commitment) การตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกัน (goals and objectives) และความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (autonomy) ซึ่ง การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า การตัดสินใจที่ดีจะทำให้ ประสิทธิภาพ การทำงานสูงขึ้น เนื่องจากผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ พวกเขาย่อมมี ความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย ความผูกพันจึงนำไปสู่ ประสิทธิภาพใน การทำงานที่สูงขึ้น ในส่วนของกำลังใจและความพอใจในงานที่ทำ เป็นสิ่งที่เกิดจากการที่พวกเขามี ความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ฉะนั้นความรู้สึกห่างเหิน คับอกคับใจ และความไม่ พอใจที่จะนำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจากงาน และการขาดงานน้อยมาก การลดความ ไม่พอใจ ด้วยการ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหานี้ได้⁶ และในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัด และ

⁴ Wayne K. Hoy and Cecil G Miskel, **Educational Administration : Theory Research and Practice** (New York : Random House, 1978), 391-393.

⁵ J.M. Cohen and N.T.Uphoff, **Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity.** (Word Development 8, 3, 1980), 223.

⁶ Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse Managers** (Boston : Jones and Barlett Publishers, 1996), 391-393

สถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยจัดทำรายงานการประเมินประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48) นอกจากนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่า ด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ.2546) ซึ่งได้มีการนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเล่ม 127 ตอนที่ 23 วันที่ 2 เมษายน 2553⁷

ปัญหาของการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ได้วิเคราะห์บริบทการจัดการศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (ฉบับปรับปรุง) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อเตรียมการจัดทำแผนในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือการพัฒนา ให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน⁸ โดยมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2561 เพื่อสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการจากผลการดำเนินงานพบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นดังนี้

1. งบประมาณในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดความชัดเจน และล่าช้า ทำให้ยากต่อการบริหารจัดการ

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**, เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2553), ก-ข.

⁸ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (ฉบับปรับปรุง)**, 61.

2. การกำกับติดตามและรับทราบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานยังไม่สามารถสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทราบได้อย่างทั่วถึง

3. โครงการพัฒนาครูทั้งระบบ เนื้อหาในการพัฒนาครูเน้นการให้ความรู้ในเนื้อหาวิชา มากกว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน และไม่สอดคล้องกับผลการประเมิน Need Assessment ซึ่งจัดทำเป็น ID Plan ไว้เดิม

4. ผลจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการที่รวมหน่วยงานบ้าง แยกหน่วยงานบ้าง ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนบุคลากรในการปฏิบัติงาน เปลี่ยนบทบาทหน้าที่ในการทำงาน การทำงานขาดความต่อเนื่องรวมทั้งนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกระแสทางการเมือง ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนา

5. จุดเน้นการพัฒนามีมากเกินไปขาดการปฏิบัติในระดับจุดเน้นที่ชัดเจน

6. ศึกษานิเทศก์มีภาระงานโครงการจำนวนมาก ทำให้มีผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่หลักในการนิเทศสถานศึกษา⁹

ผลการติดตาม และประเมินผลการบริหารและจัดการตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ พ.ศ. 2561 และ 2562 ดังนี้
ตารางที่ 1 ผลการติดตาม และประเมินผลการบริหารและจัดการตามมาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ปีงบประมาณ/ระดับคุณภาพ	
	2561/(4)	2562/ (5)
มาตรฐานที่ 3 สัมฤทธิ์ผลของการบริหารและการจัดการศึกษา		
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ประชากรวัยเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือมีความรู้ทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ		
ประเด็นย่อยที่ 4.1 เด็กพิการและเด็กเรียนรวม	3	4
ประเด็นย่อยที่ 4.2 เด็กด้อยโอกาส	3	3
ประเด็นย่อยที่ 4.3 เด็กที่มีความสามารถพิเศษ	1	5

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดศรีสะเกษ ในปีงบประมาณพ.ศ.2561-2562 ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามมาตรฐานที่ 3 สัมฤทธิ์ผลของการบริหารและการจัดการศึกษา ประเด็นย่อยที่ 4.1 เด็กพิการและเด็กเรียนรวม มีระดับคุณภาพเท่ากับ 3 ประเด็นย่อยที่ 4.2 เด็กด้อยโอกาส มีระดับ

⁹ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ พ.ศ. 2561, (2561), 59.

คุณภาพเท่ากับ 3 ประเด็นย่อยที่ 4.3 เด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีระดับคุณภาพเท่ากับ 1 ซึ่งไม่
เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับคุณภาพ 4 ในขณะที่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ประเด็นย่อย
ที่ 4.1 เด็กพิการและเด็กเรียนรวม มีระดับคุณภาพเท่ากับ 4 ประเด็นย่อยที่ 4.2 เด็กด้อยโอกาส มี
ระดับคุณภาพเท่ากับ 3 ประเด็นย่อยที่ 4.3 เด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีระดับคุณภาพเท่ากับ 5 ซึ่ง
ประเด็นย่อยที่ 4.1 และ ประเด็นย่อยที่ 4.2 ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับคุณภาพที่ 5
เช่นเดียวกัน¹⁰

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งนี้เพื่อ ประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมี
ประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียน และเป็นแนวทางในการ พัฒนาความรู้ให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อทราบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
2. เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องและสนองต่อวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนด
ข้อคำถามเพื่อหาคำตอบสำหรับงานวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นอย่างไร

¹⁰ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 7 เมษายน 2563 เข้าถึงได้จาก <http://skm.go.th/o10/>.

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นพหุวิธี

ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามแนวคิดเชิงระบบ (system approach) ตามแนวคิดของ ลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein)¹¹ มาอธิบายขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย บนสมมติฐานที่ว่า โรงเรียนเป็นองค์การหนึ่งมีลักษณะการจัดการเชิงระบบที่แวดล้อมไปด้วย องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) เช่น สภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สภาพทางสังคม สภาพทางภูมิศาสตร์ และอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก โดยโรงเรียนจะมีตัวป้อน หรือปัจจัยนำเข้า (Inputs) ที่ประกอบไปด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ โดยปัจจัยนำเข้า ทั้งหมดจะนำมาสู่กระบวนการ (transformation process) ของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย การบริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา เมื่อปัจจัยนำเข้าได้ถูก นำเข้าสู่กระบวนการของโรงเรียน ผลที่เกิดขึ้น คือ ผลผลิต (outputs) ซึ่งจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพ ผู้เรียน และนำผลผลิตที่ได้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อไปปรับปรุงพัฒนาปัจจัยนำเข้าต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วว่า ทฤษฎีที่นำมาใช้ศึกษานี้มีความสอดคล้องกับลักษณะองค์การ โดยแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร แบบมีส่วนร่วม ลิเคอร์ท (Likert) พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารที่มีการ กำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ จะกระทำโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในการจูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่เพียงแต่ใช้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะพยายามให้ ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรู้สึกว่าพวกเขามีคุณค่าและมีความสำคัญ ซึ่งจะมีลักษณะของการส่งเสริม หรือ สนับสนุนความคิดที่เป็นอิสระ ได้มีการวิเคราะห์ปัญหาเลือกเป้าหมาย มีการวางแผนและการจัดตาราง

¹¹ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. (Belmont, CA: Wadsworth, 2012), 21.

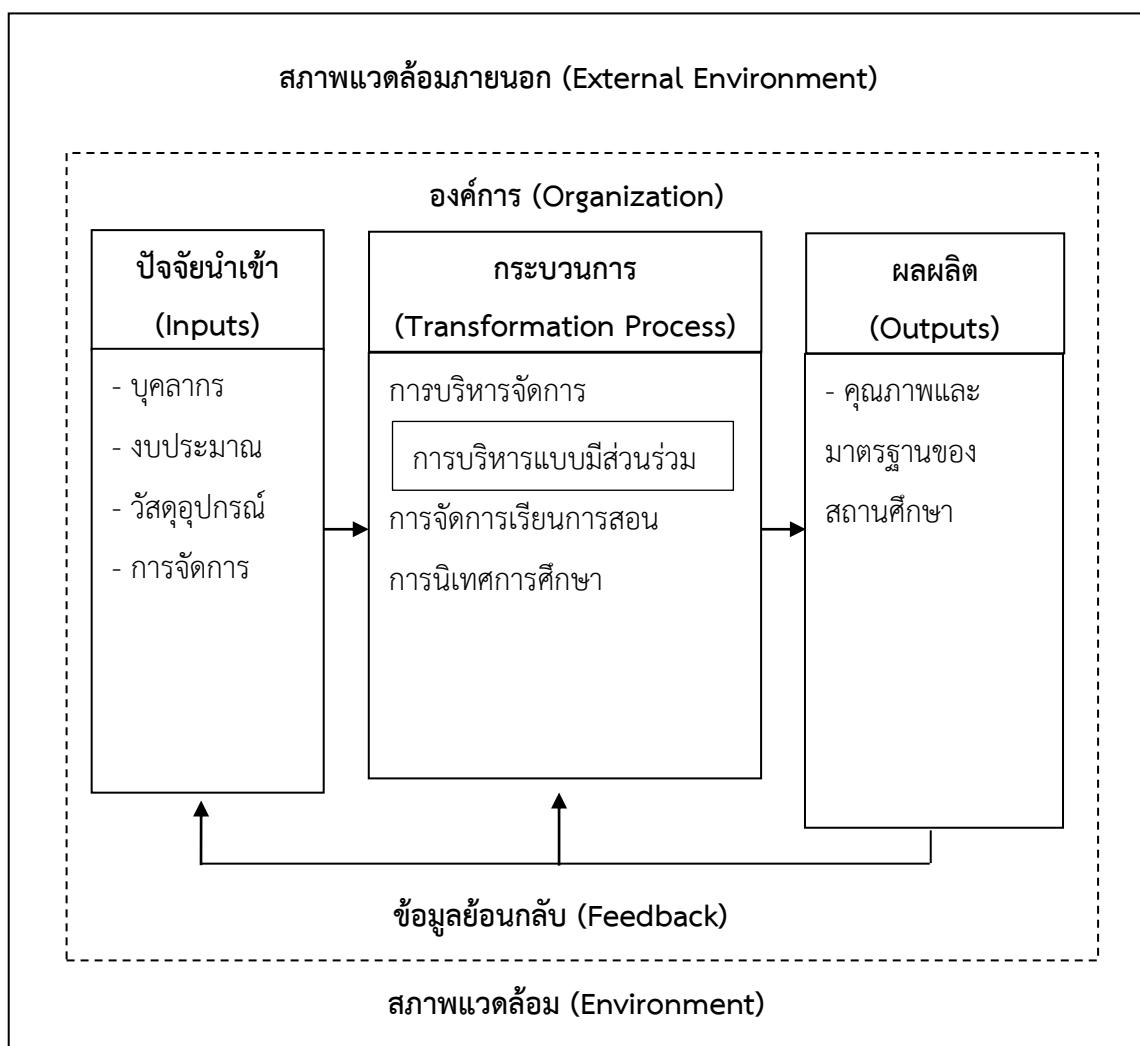
ทำงาน¹² ส่วนวรูมและเดซี (Vroom and Deci) พิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมในเชิงจิตวิทยา ว่าเป็นปริมาณของอิทธิพลที่ปัจเจกบุคคลรู้สึกว่าได้เข้าร่วมในการตัดสินใจ และยังพบว่าบุคคลจะได้รับความพึงพอใจจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นั่นคือปรัชญาของแนวความคิดในการควบคุมตนเอง มิใช่ควบคุมโดยองค์กร¹³ และสวอนสเบิร์ก (Swansburg) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ 1) การไว้วางใจกัน (Trust) เป็นการให้ผู้ที่บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหาร 2) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความยึดมั่นผูกพัน 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives) ความขัดแย้งเป็นความต้องการหลักหรือเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การย่อมจะ ขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะ ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล¹⁴ สำหรับผลผลิต (output) ในส่วนของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงครามนั้น¹⁵ เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยตั้งแผนภูมิที่ 1

¹² Rensis Likert, **New Pattern of Management** (New York : McGraw – Hill, 1961), 223.

¹³ Victor H. Vroom and Edward L. Deci, **Management and Motivation** (New York : Penquin Book Ltd., 1970), 16.

¹⁴ Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse Managers** (Boston : Jones and Bartlett, 1996), 391-394.

¹⁵ สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561), 25.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan V. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6 th ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2012). 20 - 22.

: Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse Managers** (Boston : Jones and Bartlett, 1996), 391-394.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามแนวคิดของ สวอนสเบิร์ก (Swansburg) ซึ่งประกอบด้วย 1) การไว้วางใจกัน (Trust) 2) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives) 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy)¹⁶ เป็นตัวแปรต้นของการวิจัย ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 2

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_{tot})
1. การไว้วางใจกัน (X_1)
2. ความยึดมั่นผูกพัน (X_2)
3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3)
4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (X_4)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse Managers** (Boston : Jones and Bartlett, 1996), 391-394.

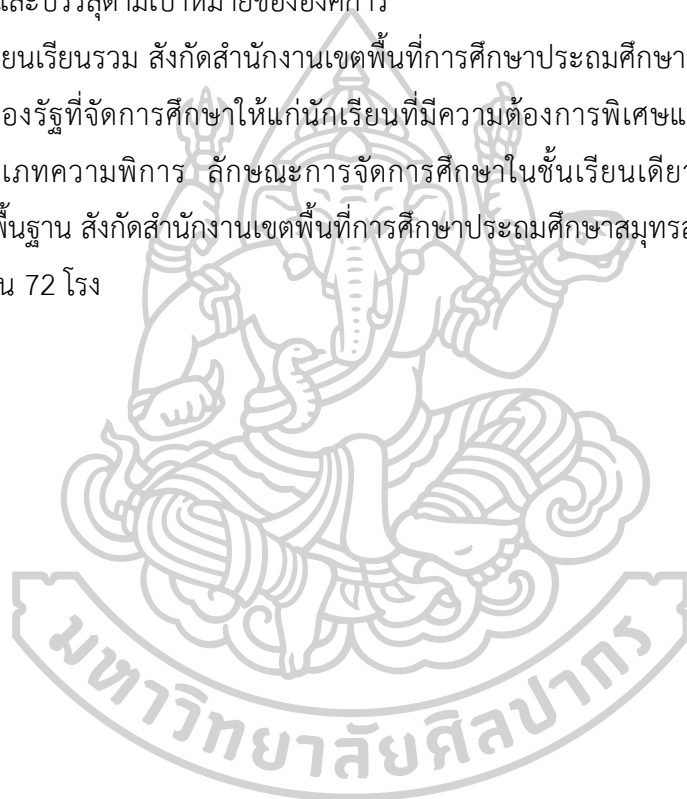
¹⁶ Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse Managers** (Boston : Jones and Bartlett, 1996), 391-394.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามขอบเขตของศัพท์เฉพาะต่างๆที่นำมาใช้ศึกษา ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์การ พร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนปกติโดยไม่แบ่งแยกประเภทความพิการ ลักษณะการจัดการศึกษาในชั้นเรียนเดียวกันเต็มเวลา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 72 โรงเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยมีสาระสำคัญซึ่งประกอบไปด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดการศึกษาเรียนรวม ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาโดยเฉพาะ หลักการสำคัญที่แสดงถึงการที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนา งานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจน การประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร¹⁷

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีความรู้ความสามารถ และทำวิจัย แต่งตำรา เกี่ยวกับเรื่องนี้มานาน ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังรายละเอียด ดังนี้

1. ความหมายตามทัศนะของนักบริหารไทย ดังนี้

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคล ในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ การตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญ ในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงานมีความสำคัญของการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการการ ตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการ

¹⁷ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม (วารสารมหาจุฬาลงกรณศึกษา ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน, 2560), 176.

ยอมรับได้เป็นหลักการของ การบริหารงานที่ผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจ ได้ ลดช่องว่างของระบบการ สื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง¹⁸

วันชัย โกลละสุด ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ การที่บุคคลในองค์กร หรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและ สำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์¹⁹

สมยศ นาวิการ ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการของการให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญ ของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจ หน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาของพวกเขา และต้องการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจ²⁰

2. ความหมายตามทัศนะของนักบริหารต่างประเทศ ดังนี้

ลิเคิร์ท (Likert) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย และการตัดสินใจ กระทำโดยกลุ่มผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ การติดต่อสื่อสาร ไม่เพียงแต่จากบนลงล่าง (downward communication) และจะกล่าวขึ้นบน (upward communication)แต่ยังมีการติดต่อสื่อสารตามแนวนอน (horizontal communication) ระหว่างเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในระดับเดียวกัน ในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่เพียงแต่ให้ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกรู้สึกว่าพวกเขามี ความสำคัญ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาจะเป็นอย่างตรงไปตรงมาภายใน

¹⁸ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม (วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน, 2560), 177.

¹⁹ วันชัย โกลละสุด, การบริหารแบบมีส่วนร่วม (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://kmcenter.rid.go.th/kmc08/km_53/km_team53.htm.

²⁰ สมยศ นาวิการ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/334443>.

บรรยากาศของความเป็นมิตรภาพ องค์กรที่เป็นทางการและองค์กรที่ไม่เป็นทางการ จะเข้าได้เป็นอย่างดี²¹

อากรีริส (Argyris) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว 2) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ 3) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร²²

โคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และร่วมมือใน องค์กรพัฒนาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ²³

แอนโทนี (Anthony) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยเน้นให้ผู้มีส่วน

²¹ Rensis Likert, *New Patterns of Management* (New York : Mcgraw – Hill Book Company Inc., 1961), 223.

²² Argyris, C., *Interpersonal competence and organizational effectiveness* (Homewood: Irwin-Dorsey, 1964), 21.

²³ Cohen, John M. and Uphoff, Norman T., *Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation* (New York: the Rural Development Committee Center for international studies, Cornell University, 1977), 6.

เกี่ยวข้องได้ใช้ความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์มาช่วยแก้ปัญหาทางการบริหาร โดยผู้บริหารยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้ผู้บังคับบัญชา²⁴

เดวิส (Davis) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ที่อยู่ในกลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องนี้เป็นเหตุเร้าใจให้กระทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย²⁵

หวัง (Whang) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าหมายถึง กระบวนการเข้าไปดำเนินงานของบุคคลหรือของกลุ่มเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของตน หรือเพื่อให้การสนับสนุนทางด้านกำลังงาน หรือทรัพยากรต่อสถาบัน หรือระบบที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตของพวกเขา²⁶

روبินส์ (Robbins) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การที่ผู้บังคับบัญชาเข้ามีส่วนร่วมบทบาทในกระบวนการทำงานตัดสินใจกับผู้บังคับบัญชา การมีส่วนร่วมจะช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ในการทำงานได้อย่างเต็มที่ งานที่ออกมาจะมีคุณภาพที่ดีกว่ามากกว่าการออกคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ยิ่งกว่านั้นการมีส่วนร่วมจะช่วยให้การทำงานเป็นกลุ่มประสบความสำเร็จ ตลอดจนถึงตามวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กรด้วย²⁷

สวอนเบิร์ก (Swansburg) นั้นได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการบริหารที่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ โดยการมอบหมายอำนาจจากผู้จัดการระดับสูงลงไปสู่พนักงาน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และหน้าที่ การมอบอำนาจรวมถึงภาระงานและความรับผิดชอบต่างๆ ซึ่งพนักงานต้องยอมรับและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น²⁸

สหประชาชาติ (United Nation) ได้ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วม

²⁴ William P. Anthony, **Participative management** (Massachusetts: Addition Wesley, 1978), 3.

²⁵ Keith Davis, **Human Behavior at Work: Organizational Behavior** (New York: McGraw-Hill Book Company, 1981), 159.

²⁶ JP. Whang, **Participation in Planned Development** (New York: Wageningen, 1981),91-92.

²⁷ Robbins, P., **Organization theory : Structure designs and application** (New Jersey : Prentice – Hall,1990), 356.

²⁸ Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse manager** 2nd ed. (Boston: Jones and Bartlett Publishes, 1996), 390.

ช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน²⁹

จากบทความดังกล่าวสรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์การ พร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์การนั้น นักวิชาการในอดีตได้นำมาปฏิบัติกันมาก นักวิชาการที่มีชื่อเสียงได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม (Participative Management) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากในบรรดานักบริหารองค์การต่างๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น ซึ่งแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนะของการพัฒนาชนบทว่า การมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับประชาชน 4 ประการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่า จะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร มีส่วนในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และมีส่วนในการประเมินโครงการ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำ

²⁹ United Nation, Department of International Economic and Social Affairs, *Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development. Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert* (New York: United Nation, 2009), 5.

โครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่าง การดำเนินโครงการ

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การที่ประชาชนมี ส่วน ร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วม ใน การบริหารและประสานงานโครงการต่างๆ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือ เป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนา ผลประโยชน์ ที่ ได้รับได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงขึ้นหรือการมี สาธารณูปโภค ที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการ ศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่นๆมากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงความสำเร็จของตนเอง

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การ ประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็น คณะทำงานหรือคณะกรรมการในการประเมินผล หรือการเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน ในการวิจัย ประเมินผล สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย อย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินของโครงการ³⁰

เดวิส (Davis) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ออกเป็น 6 รูปแบบ ดังแผนภูมิที่ 3

³⁰ John M. Cohen and Norman T. Uphoff, **Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity** (Word Development 8, 1980), 223.

แผนภูมิที่ 3 ประเภทของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6 รูปแบบ

ที่มา : Keith Davis, Human Behavior at Work : Organizational Behavior (New York : McGraw-Hill Book Company, 1981), 160-165.

รูปแบบการมีส่วนร่วมของเดวิส (Davis) ทั้ง 6 แบบ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การบริหารแบบปรึกษาหารือ (consultative management) เป็นการบริหารที่ฝ่ายบริหารปรึกษาหารือที่จะตัดสินใจ โดยฝ่ายบริหารจะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดในประเด็นที่ตนเองต้องการปรึกษา แต่โดยทั่วไปมักกระตุ้นให้คิดในแง่มุมมองที่สนับสนุนความคิดของตนเอง หลังจากนั้นจึงตัดสินใจ การบริหารแบบนี้ผู้บริหารมักจะไม่นำทุกเรื่องมาปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชา แต่จะสร้างบรรยากาศให้เป็นบรรยากาศของการปรึกษาหารือ ซึ่งสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารลักษณะนี้คือ การที่ฝ่ายบริหารควรยอมรับความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง และผู้ใต้บังคับบัญชา จะได้เห็นว่าความคิดของพวกเขาเป็นสิ่งที่มีความหมาย

รูปแบบที่ 2 การบริหารแบบประชาธิปไตย (democratic management) เป็นการบริหารที่ใช้ความคิดจากกลุ่มให้เป็นประโยชน์โดยให้ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น แต่ทุกคนมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้น (one man-one vote) การตัดสินใจมาจากมติของกลุ่มโดยสมาชิกทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและโน้มน้าวคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตามผู้บริหารแบบประชาธิปไตยอาจใช้สิทธิ์ที่จะไม่ปฏิบัติตามความเห็นของกลุ่มได้กรณีที่ความเห็นนั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน

รูปแบบที่ 3 การบริหารแบบคณะทำงาน (work committees) เป็นการบริหารที่นำมาใช้แก้ปัญหา และพัฒนางาน เช่น บริษัทต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ต้องการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลง ต้องการลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานลง เป็นต้น ปัญหาและความต้องการเหล่านี้สามารถ

ใช้การบริหารแบบคณะทำงานเข้ามาปรับปรุงแก้ไขได้ โดยการตั้งคณะทำงานให้มีหน้าที่ศึกษาหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุง โดยปกติคณะทำงานจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและพนักงานแต่ก็อาจเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยคณะทำงานอาจเป็นคณะทำงานกลุ่มเล็กๆ หรือคณะทำงานคณะใหญ่ที่ให้คนงานทุกคนร่วมเป็นคณะทำงาน ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง ตัวอย่างของคณะทำงานได้แก่ คณะทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงาน คณะทำงานกลุ่มควบคุมคุณภาพ คณะทำงานเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น

รูปแบบที่ 4 การบริหารแบบให้ข้อเสนอแนะ (suggestion programs) เป็นการบริหารที่มุ่งใช้ความเห็นของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน โดยคนงานเขียนข้อเสนอแนะลงในแบบฟอร์มและส่งให้ฝ่ายบริหาร เช่นส่งไว้ที่กล่องรับข้อเสนอแนะ วิธีการนี้หน่วยงานจะได้ความคิดและวิธีการต่างๆ ที่สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาางานของหน่วยงานได้ โดยผู้เป็นเจ้าของความคิดจะได้รับรางวัลตอบแทน

เดวิส (Davis) ให้ข้อมูลว่าในสหรัฐอเมริกาความคิดเห็นถึงร้อยละ 25 ที่เป็นที่ยอมรับสำหรับรางวัลที่เจ้าของความคิดจะได้รับตอบแทนนั้นอาจแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน ตัวอย่างหนึ่ง คือ ข้อเสนอแนะที่นักบินของบริษัทการบินพาณิชย์แห่งหนึ่งเสนอต่อบริษัทให้ย้ายสินค้าบนเครื่องบินลงได้ถึง 458,500 ดอลลาร์ ในช่วง 1 ปี และเจ้าของความคิดยังได้รับรางวัลถึง 458,500 ดอลลาร์

รูปแบบที่ 5 การบริหารแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง (middle management committees) เป็นการบริหารที่ใช้พลังความร่วมมือจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลาง โดยผู้บริหารระดับกลางฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมกันศึกษาปัญหาของหน่วยงานและเสนอแนวทางเพื่อแก้ปัญหานั้น วิธีการนี้จำเป็นต้องให้กลุ่มของผู้ศึกษาได้รับข้อมูลต่างๆ อย่างเต็มที่ และไม่ถูกควบคุมจากผู้บริหารที่สูงกว่า การศึกษาปัญหาที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง รอบคอบระมัดระวัง ก่อนที่จะเสนอความคิดไปสู่การปฏิบัติ

การบริหารลักษณะนี้จัดเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ในการช่วยพัฒนาทักษะของผู้บริหารรุ่นเยาว์ให้ก้าวไปเป็นผู้บริหารระดับสูงต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงความร่วมมือในกลุ่มผู้บริหารให้ดีขึ้น มีทักษะในการบริหารเพิ่มขึ้นและเป็นสิ่งกระตุ้นพัฒนาการทางการบริหารที่ดี โดยผลที่ได้คือความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดใหม่ที่จะนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง อย่างไรก็ตามวิธีการนี้จะต้องสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อความคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ ของตนเอง โดยกลุ่มผู้บริหารระดับกลางควรต้องศึกษาเรื่องราวต่างๆ อย่างจริงจังและรอบคอบระมัดระวังด้วย

รูปแบบที่ 6 การบริหารแบบร่วมมือเป็นกรรมการบริหาร (codetermination) เป็นการบริหารที่ยินยอมให้ตัวแทนของฝ่ายคนงานเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารด้วย วิธีการนี้เริ่มมี

ครั้งแรกในเยอรมันตะวันตก ในช่วงทศวรรษที่ 1940 และต่อมาได้กระจายไปยังประเทศอื่น ๆ สำหรับอัตราส่วนของตัวแทนจากฝ่ายคนงานนั้นไม่ตายตัว บางประเทศอาจกำหนดให้มีอัตราส่วน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการบริหาร บางประเทศก็กำหนดจำนวนไว้แน่นอนว่าให้มีตัวแทนเพียง 2 คนเท่านั้น แต่บางประเทศก็กำหนดไว้ถึงกึ่งหนึ่งของกรรมการบริหาร

การบริหารลักษณะนี้ มีผลดีที่ช่วยให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงานมีความเข้าใจปัญหาของแต่ละฝ่ายได้ดีขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัด เช่น ทำให้การตัดสินใจล่าช้า ลดความสามารถในการบริหารจัดการ มุ่งงานกระดาษมากเกินไป ใช้เวลาในการประชุมมากเกินไป เป็นต้น³¹

ซัชกิน (Sashkin) ได้เสนอวิธีสำคัญ 4 ประการ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) มีความหมายถึงการที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in Problem Solving) เป็นความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงาน

4) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Participation in Change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ มีความหมายของงานนั้นจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกท้าทายให้กับพนักงาน ซึ่งเป็นเงื่อนไขอีกอย่างหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของงานตามหลักวิทยาศาสตร์³²

³¹ Keith Davis, *human Behavior at Work: Organizational Behavior* (New York: McGraw-Hill Book Company, 1981), 160-165.

³² M. Sashkin, *A manager's guide to participative management* (New York: AMA. Membership Publications Division, 1982), 110-113.

พุตติ (Putti) ได้กล่าวถึงแนวคิดวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามี 8 รูปแบบ คือ

1) การวางแผนแบบสแกนลอน (the Scanlon plan) เป็นแนวทางที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดแนวทางหนึ่ง เป็นการทำงานเป็นที่ระหว่งคนงานกับผู้บริหารเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ค่าจ้าง และผลกำไร

2) เจเคกรุป (JK Group) เป็นการจัดตั้งกลุ่มอิสระเล็กๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาด กลุ่มเหล่านี้จะพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวกับการทำงาน แล้วพยายามจะหาข้อยุติอย่างสร้างสรรค์ ผู้นำบางกลุ่มอาจจะได้รับเลือกตั้งหรือสับเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม กลุ่มจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3) การปรึกษาตามสายการบังคับบัญชา (consultative hierarchy) เป็นวิธีการที่ให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผ่านเครือข่ายคณะกรรมการต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ ในบริษัท

4) ทีกรุป (T-group approach or sensitivity) วิธีการนี้เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและพัฒนาบุษย์สัมพันธ์ของฝ่ายบริหาร เทคนิคชนิดนี้ใช้เพื่อทำความเข้าใจคนอื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้ค่านิยม แรงจูงใจ จุดอ่อนและจุดแข็งของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยที่แต่ละคนต้องเข้าใจตนเองก่อน

5) การบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต่างๆ ในองค์การ (multiple management) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยมีความตั้งใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเพียงคนเดียว จึงต้องการที่จะให้บุคคลระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหารด้วย

6) คิวซีซี (Quality control circle) ระบบคิวซีซีเป็นการทำงานของคนกลุ่มเล็กๆ ซึ่งมีบุคลากรตั้งแต่ 3-15 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน จากนั้นจึงหาแนวทางแก้ไข

7) แนวทางการใช้คณะกรรมการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (committee approach for participation) คณะกรรมการเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำแนวความคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสูงกว่าพนักงานปฏิบัติ คณะกรรมการจะป็นกลุ่มที่จัดตั้งชั่วคราวเพื่อปรึกษาปัญหาเฉพาะหน้า

8) การมีส่วนร่วมในการสร้างทีม (participation and team building) กิจกรรมการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงานมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคลากรในองค์การมีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่ม³³

³³ Joseph M. Putti, *Management: A Function Approach* (Singapore: McGraw-Hill Book Company, 1987), 186.

ตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) ศาสตราจารย์ ผู้บริหารทางการศึกษาของ
โรงเรียนพยาบาลแห่งวิทยาลัยทางการแพทย์จอร์เจีย ได้แบ่งองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ไว้ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (trust) การไว้วางใจกันปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือ
ผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจาก
ผู้บริหาร ช่วงเวลาในการให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารงานควรจะได้รับควบคุมจาก
ผู้บริหาร ภาระงานทั้งหมดหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารจะให้โอกาสเท่าที่เป็นไปได้ ผู้บริหารที่ให้อำนาจ
และให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถและข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงาน
แนวคิดพื้นฐานที่ทุกคนมีคือความไว้วางใจ (trust) คือ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมรู้จักงานของตนดีกว่า
ใคร ๆ ทุกคนสามารถที่จะยอมรับความรับผิดชอบในการบริหารงาน ถ้าความรับผิดชอบจะทำให้
ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความคิด
สร้างสรรค์จะมีอยู่ในบุคลากรทุกระดับในองค์การ

2. ความยึดมั่นผูกพัน (commitment) บุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงาน ต้องการ
ความผูกพันที่จะปฏิบัติ ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ ผู้ปฏิบัติงาน
ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้า มามีส่วน
ร่วมของผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ผลผลิตในการ ทำงานมี
มากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความผูกพันที่จะปฏิบัติโดย ไม่ทำให้
เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives) ความขัดแย้งเป็น
ความต้องการหลัก หรือเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้
เมื่อนุขยมีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึง การร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การ ย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่
เกิดขึ้น เพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความ
รับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและ
วัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถเกิดขึ้นได้บ่อยและอย่างมีเหตุผล สามารถที่จะร่วมกันตั้งเป้าหมายและ
วัตถุประสงค์โดยการร่วมกันประชุมปรึกษา (conference) การประชุมปรึกษาจะเป็นการทำทหาย
ความสามารถของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนทำให้มีความเห็นสอดคล้องกัน
สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความอิสระต่อความ
รับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของแต่ละ
บุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ในการตัดสินใจใน

การทำงานของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความ
รับผิดชอบที่ตนได้รับ³⁴

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จันทรานี สวงนนาม ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร
2. ลดความขัดแย้งในการทำงานและเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ
5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร³⁵

เศรษฐภูมิ เถาซารี ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดความรู้สึกสมัครสมานสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับภายใน
องค์กร
2. ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
3. สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ทำให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีมีการกระจายงานอย่าง
เหมาะสมตามความรู้ ความสามารถ
4. เป็นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร เนื่องจากการบริหารงานที่มุ่งเน้น
รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
5. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร
6. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้
เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว
7. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงในขณะที่
เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

³⁴ Russell C. Swansburg, **Management and Leadership for Nurse Manager**.
2nd ed. (Boston : Jones and Bartlett Publishers, 1996), 391-393.

³⁵ จันทรานี สวงนนาม, ทัศนคติและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3 บุค
พอยส์, 2553), 71.

8. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

9. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

10. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นการตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น³⁶

ลิเคิร์ต (Likert) ได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์การมีความคล่องตัวเป็นไปโดยอิสระ
4. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์การ การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์การ

5. การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์การ เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน

6. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมตนเองและเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก

7. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้การทำงานมีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย³⁷

แอนโทนี (Anthony) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพที่เคยชิน แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง บุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้

³⁶ เศรษฐภูมิ เกษารีย์, การบริหาร การจัดการ. บทความอินดัสเตรียล เทคโนโลยี รีวิว Industrial technology review ปีที่ 21 ฉบับที่ 276 (พฤศจิกายน 2558), 114 - 120.

³⁷ Rensis Likert, **The Human Organization** (New York : McGraw-Hill Book Co., 1961), 223.

ประการที่ 2 ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานและผู้บริหารกับสหภาพแรงงานราบรื่นขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่างๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่าง ๆ ออกมาทำให้ความไม่พอใจเหล่านั้นได้เข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหา ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหน่วยงาน และลดความสูญเสียต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการขาดงาน การนัดหยุดงานหรือการทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ

ประการที่ 3 ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงาน ทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเอง และรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่าง ๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงานส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน

ประการที่ 4 ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหาร พนักงานจะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้น ต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหา ก็สามารถดำเนินไปได้อย่างตรงไปตรงมา

ประการที่ 5 ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงาน และมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิดและการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น

ประการที่ 6 ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น และการที่มีฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจ ทำให้ได้ข้อมูลมากขึ้น

ประการที่ 7 ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไปมักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

ประการที่ 8 ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น³⁸

สวอนสเบิร์ก (Swansburg) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

³⁸ William P. Anthony, **Participative Management** (Massachusetts: Addison-Wesley, 1978), 3.

1. ได้รับความไว้วางใจกัน และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน
2. เป็นการให้ความสำคัญของตำแหน่งงานทุกงาน และทุกคนมีความเสมอภาคกัน
3. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบมากขึ้น
4. ลดความสับสนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้ดีขึ้น
5. นิเทศงานด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้วินิจฉัยและแก้ปัญหา ให้ผู้ปฏิบัติงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการพัฒนาอาชีพ
6. มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น
7. ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎระเบียบ
8. เพิ่มประสิทธิภาพในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น
9. การทำงานเป็นทีม ทำให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมมือกันเพิ่มแรงจูงใจและความคิดริเริ่มในการทำงาน
10. ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์กร
11. ลดการขาดงาน
12. เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน รวมถึงปรับปรุงคุณภาพของงานเพิ่มการเรียนรู้ในงานให้มากขึ้น
13. เพิ่มขวัญและแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้ปฏิบัติงาน
14. ได้รับความคิดใหม่ๆ ในการตัดสินใจและแก้ปัญหา
15. แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถ
16. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารคือต้องการให้บุคลากรเป็นมืออาชีพ
17. ลดการหมุนเวียนเปลี่ยนงานและสร้างความมั่นคงในงาน
18. เพิ่มความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร จากการที่มีทัศนคติต่อองค์กรในทางที่ดี
19. การทำงานนอกเวลาลดลง
20. ต้นทุนในการบริหารลดลง
21. เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความรู้สึกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคล เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร การปรับตัวและการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ³⁹

³⁹ Russell C. Swansburg, *Management and Leadership for Nurse Managers*, 2nd ed. (Boston: Jones and Bartlett Publishers, 1996), 399.

ดังนั้นจึงสรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์การอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บังคับบัญชาได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนสามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานขององค์การ ส่งผลให้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไป

การจัดการศึกษาเรียนรวม

ความหมายของการเรียนรวม

การเรียนรวมมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Inclusive Education สำหรับคำว่า Inclusive เป็นคำคุณศัพท์มาจากคำนามว่า Inclusion เป็นคำศัพท์มาจากรากศัพท์ภาษาลาตินว่า 'includo' หมายถึง การรวมเข้าด้วยกัน⁴⁰ ปัจจุบันมีนักศึกษานำไปใช้เรียกการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมว่า Inclusive Education ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ได้เรียนกับเด็กทั่วไป การเรียนรวมเป็นแนวคิดที่ประสานประสานระหว่างหลักการทางการศึกษาและสังคม บนพื้นฐานความเชื่อในเรื่องของสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้มีความสำคัญกับเด็กในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งในโรงเรียน สังคมและชุมชน สำหรับความหมายของการเรียนรวมมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู กล่าวว่าการเรียนรวม (Inclusive Education) หมายถึง การจัดการศึกษา คู่วิธีการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นแนวทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ว่าสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติ หรือเด็กคนใดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนที่ผู้ปกครองพามาเข้าโรงเรียน สถานศึกษา ต้องรับเด็กไว้ และจัดการศึกษาให้เขาอย่างเหมาะสม การเรียนรวมยังมี ความหมายไปถึงการศึกษาที่ไม่แบ่งแยกตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการดำรงชีพของคน ในสังคมหลังสำเร็จการศึกษาต้องดำเนินไปในลักษณะรวมกัน⁴¹

⁴⁰ Karten, T., **Inclusive Strategies: That Work Research-Based Methods for the Classroom.** (California : Corwin Press, 2005), 2.

⁴¹ ผดุง อารยะวิญญู, **การจัดการศึกษาเรียนรวม** (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 ธันวาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=partner-pub-6427355813933083:6561391845&q=http://www.research-system.siam.edu/images/independent/2561>

สโนว์ (Snow, K.) ได้ให้ความหมายของคำว่า การเรียนรวมหมายถึง การที่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียน โดยได้รับการเอาใจใส่ใจเหมือนไม่ได้มีความบกพร่องใดๆ ได้รับการบริการและการช่วยเหลือสนับสนุนในชั้นเรียนจากเพื่อนและครู โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนอย่างเต็มที่⁴²

มอร์ (Moor, C.) ได้ให้ความหมายการเรียนรวมหมายถึง การออกแบบการสอนและการช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในบริบทของการจัดการศึกษาทั่วไปนักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ในโรงเรียน นักเรียนแต่ละคนจะมีความเท่าเทียมกันในโอกาสและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาทั่วไป⁴³

ทูดุโรปสกี (Todorovski, K.) ได้ให้ความหมายการเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน เด็กทุกคนได้รับการยอมรับการช่วยเหลือสนับสนุนการให้โอกาสทางการศึกษา ตามความต้องการและความสามารถ⁴⁴

สเทนแบค แอนด์ สเทนแบค ดับบลิว (Stainback & Stainback, W.) ได้ให้ความหมายของการเรียนรวมว่าหมายถึง การจัดการศึกษาของโรงเรียนสำหรับเด็กทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความบกพร่อง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โรงเรียนจะมีวิธีการที่ช่วยให้เด็กทุกคนเรียนด้วยกันได้และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยกัน⁴⁵

ไนท์ (Knight, A.) ได้ให้ความหมายการเรียนรวมหมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความบกพร่องเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกของโรงเรียนโดยไม่มีการแบ่งแยก เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษารวมกับเพื่อนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมจะตั้งอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่า โลกคือประชาคมโดยรวมที่มีพลเมืองแตกต่างกันทางความบกพร่อง ศาสนา เชื้อ

⁴² Snow, K., **Inclusive Education : A Primer**. (Online). Retrieved May 22, 2019. Available : www.DISABILITYISNATURAL.COM .

⁴³ Moor, C. , **Educating Students with Disabilities in General Education Classroom** : “A Summary of the Research”. (Online). Retrieved May 22, 2019. Available: <http://www.interact.uoregon.edu/wrrc/AKinclusion.html>.

⁴⁴ Todorovski, K., **Inclusive Teaching Guide** (Elementary Level). (Online). Retrieved May 25, 2019. Available : <http://coe.wayne.edu/wholeschooling/WS/WSPress/>.

⁴⁵ Stainback, S.& Stainback, W., **Inclusive : A Guide for Educators**. (Baltimore : Paul H.Brooks Publishing Co. , 1996), 14.

ชาติ การเรียนร่วมนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องจะเข้าสู่ห้องเรียนปกติ ทุกคนจะได้เรียนรู้ตามคุณลักษณะและความต้องการที่หลากหลาย⁴⁶

เดไซ (Desai, I) ได้ให้ความหมายการเรียนร่วมหมาถึง การจัดการศึกษาในโรงเรียนสำหรับทุกคน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีส่วนร่วม ได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากเพื่อนๆ บุคลากรจากชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนานักเรียน⁴⁷

ยูเนสโก UNESCO (2005) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรวมเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันและตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนที่มีลักษณะความต้องการที่แตกต่างกัน เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจาก หลายฝ่ายเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมและชุมชน เป็นกระบวนการ ที่พยายามลดการแบ่งแยกหรือการแยกออกจากกันทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่เน้นให้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือเนื้อหาที่จะนำมาใช้สอนเด็ก วิธีที่ครูนำมาใช้สอน ตลอดจนคนไกลต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดผลประเมินผล ซึ่งจะต้องครอบคลุมการศึกษาสำหรับเด็กทุกคน ตามความเหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็ก และถือเป็นความรับผิดชอบของระบบการศึกษาที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ⁴⁸

เกียนเรโก (Giargreco, M.) ให้ความหมายการเรียนร่วมหมาถึง การจัดการศึกษาในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนได้รับการต้อนรับเข้าสู่โรงเรียนปกติ นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ไม่ว่าจะมีความบกพร่องหรือไม่ นักเรียนที่มีความบกพร่องจะได้รับการช่วยเหลือ และบริการอย่างเหมาะสม
2. นักเรียนจะได้รับการศึกษาในชั้นเรียนที่จัดให้สำหรับเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. นักเรียนจะได้รับการศึกษาไปพร้อมๆ กับเพื่อนอายุรุ่นเดียวกันโดยไม่คำนึงว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่อง

⁴⁶ Knight, A., **Toward Inclusion of Students with Special Education Needs in the Regular Classroom.** (British Journal of Learning Support. 14 (1), 1999). 3-7.

⁴⁷ Desai, I., **Inclusive Education : Moving From Theory To Practice.** (A Paper Prepared for The First National Convention on Inclusive Education. Bangkok : Srinakharinwirot University, 2007), 13.

⁴⁸ UNESCO, **Overcoming Exclusion through Inclusive Approaches in Education.** (A Challenge & A Vision. Paris : de Fontenot, 2003).

4. นักเรียนที่มีความสามารถและลักษณะแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการได้รับประสบการณ์ ด้านการศึกษา โดยการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านการสอนแตกต่างกัน การสอนหลายระดับ ความสามารถ

5. การแบ่งปันประสบการณ์เกิดขึ้นระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความบกพร่องในห้องเรียน ปกติ⁴⁹

จากความหมายของการเรียนรวมที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียน ในโรงเรียนกับนักเรียนทั่วไป โดยได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ให้การยอมรับเอาใจใส่ ให้การช่วยเหลือสนับสนุนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน ไม่มีการ แบ่งแยก นักเรียนมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนอย่างเต็มที่ การออกแบบการสอนและการช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในบริบทของการจัดการศึกษาทั่วไป นักเรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ด้วยการ สนับสนุนด้านการสอนที่แตกต่างกันและได้เรียนกับเพื่อนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน

แนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ผดุง อารยะวิญญู เสนอแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ตามหลักการดังนี้

1. ความยุติธรรมในสังคม (social justice) เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นช่วงหนึ่งของสังคม เมื่อเด็กทั่วไปทุกคนได้รับการศึกษาในโรงเรียนทั่วไป เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการศึกษาในโรงเรียนทั่วไปด้วย หากกีดกันไม่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน ทั่วไป แสดงถึง ความไม่ยุติธรรมในสังคม ที่ใดไม่มีความยุติธรรมที่นั่นจะเกิดความสับสนวุ่นวาย ตามมาในภายหลัง

นักการศึกษาจำนวนมากเชื่อว่า ความยุติธรรมในสังคมจะนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคมนั้นมี ความสัมพันธ์กับความต้องการทางสังคมของเด็ก กล่าวคือ เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่มีความต้องการ พิเศษต้องการความรัก ต้องการความเข้าใจ ต้องการการยอมรับ ต้องการมีบทบาท และการมีส่วนร่วม ในสังคมเพราะมนุษย์ทุกคนล้วนเป็นสัตว์สังคมทั้งสิ้น การศึกษาพิเศษ ในอดีตที่ผ่านมามุ่งเน้น ความแตกต่างมากกว่ามุ่งเน้นความเหมือนมุ่งเน้นจุดอ่อนหรือความไม่สามารถของเด็ก แทนที่จะเน้น ความสามารถซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการพิเศษมีความสามารถมากมาย ดังนั้นแนว การจัดการศึกษาพิเศษจึงมุ่งเน้นความสามารถของเด็กและการยอมรับของสังคม

⁴⁹ Giangreco, M., **Moving Forward Inclusive Education.** (Online). Retrieved March 12 , 2020. Available : <http://wps.prenhall.com/wps/>.

2. การคืนสู่ภาวะปกติ (normalization) ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาความเคลื่อนไหวในการจัดการศึกษาพิเศษในลักษณะ ที่เป็นกลางคืนสู่สภาวะปกติ ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพการณ์ใดๆ เพื่อให้ผู้ที่พิการหรือมีความบกพร่องทางด้านต่างๆ สามารถได้รับการเช่นเดียวกับคนปกติ เช่น ในด้านที่อยู่อาศัย ในอดีตคนพิการมักถูกส่งเข้าไปอยู่ร่วมกันในสถานสงเคราะห์ ต่อมามีการสร้างบ้านสำหรับคนพิการขึ้นในชุมชน เพื่อให้เขาดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสร้างสถานสงเคราะห์คนพิการในรูปแบบต่างๆ จึงลดลงและหันมาให้บริการแก่ผู้บกพร่องในลักษณะดังกล่าวแทน ผู้ที่มีความบกพร่องอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา ดนตรี ศิลปะ วัฒนธรรมต่างๆ เช่นเดียวกับคนทั่วไปความเคลื่อนไหวนี้มีขึ้นในระบบการศึกษาเช่นเดียวกัน มีการหยุด ขยายงานโรงเรียนเฉพาะหรือโรงเรียนพิเศษ เช่น โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนสอนคนตาบอด แต่หันมาส่งเสริมให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนปกติ เด็กที่อยู่ในโรงเรียนเฉพาะทั้งหลายก็ถูกส่งกลับบ้านเพื่อให้เข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน โรงเรียนพิเศษเป็นจำนวนมากจึงถูกปิดลง

3. สภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยลงที่สุด (least restrictive environment) แนวคิดสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาพิเศษก็คือ การจัดให้เด็กเรียน ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด จึงจะเป็นผลดีกับเด็กมากที่สุดโดยเด็กจะได้รับผลประโยชน์มากที่สุด โรงเรียนเฉพาะความพิการ เช่น โรงเรียนศึกษา โรงเรียนศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการ รวมถึงชั้นเรียนพิเศษ จัดอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัด เนื่องจากเด็กต้องถูกจำกัดให้อยู่ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ไม่สามารถเรียนในโรงเรียนทั่วไปได้ โรงเรียนเรียนรวม เป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย เปิดโอกาสให้ครู ได้เข้าใจเด็กว่าในโลกนี้ยังมีเด็กประเภทนี้อยู่ในโลก อยู่ร่วมสังคมกับเรา เขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่ยอมรับเด็กเหล่านี้ต่อไปไม่ได้อีกแล้ว ครูและผู้ปกครองควรจะยอมรับว่ามนุษย์เรานั้นมีความหลากหลายและความหลากหลายคือ ความเป็นมนุษย์และความเป็นสังคมของมนุษย์ด้วย ความเข้าใจอันนี้เป็นความเข้าใจพื้นฐานที่จะทำให้การเรียนรวมประสบผลสำเร็จที่จะให้คนในสังคมอยู่รวมกันได้ การเลือกว่าจะเข้าเรียนรวมในโรงเรียนทั่วไปหรือในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ควรเป็นการตัดสินใจร่วมกันของเด็ก ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพราะอาจมีบางรายที่จำเป็นต้องเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการก็ได้ หากสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อเด็กมากกว่าโรงเรียนทั่วไป

นโยบายทางการศึกษาพิเศษของประเทศที่เจริญแล้ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศในทวีปอเมริกาเหนือยุโรปออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ หรือญี่ปุ่น ต่างดำเนินไปในลักษณะนี้ทั้งสิ้น นั่นคือ ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด คือได้เรียนรวมในชั้นเรียนของโรงเรียนทั่วไป

4. การเรียนรู้ (learning) เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กทั่วไปหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ตามในอดีตที่ผ่านมา หลายคนเชื่อว่าเด็กปัญญาอ่อนไม่สามารถเรียน

หนังสือได้ แต่ต่อมามีการพิสูจน์ว่าเด็กปัญญาอ่อนสามารถเรียนหนังสือได้ ที่เห็นเด่นชัด ก็คือเด็กปัญญาอ่อนประเภทสามารถเรียนได้ (educable mentally retarded children) สามารถเรียนหนังสือได้ อาจเรียนสำเร็จในชั้นประถมศึกษาหรือในระดับชั้นที่สูงกว่า หากเด็กมีความพร้อม และได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้อง เด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับสติปัญญาต่ำมาก แม้จะไม่สามารถเรียนหนังสือได้เช่นเดียวกับเด็กทั่วไป แต่เขาก็สามารถเรียนรู้ได้

อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ได้ดีกับการเรียนเก่งนั้นแตกต่างกัน เด็กที่เรียนเก่งอาจเก่งในเนื้อหาวิชาบางคนอาจจะเก่งจึงทำข้อสอบได้ดี จึงทำให้เด็กได้คะแนนดี และได้รับการยกย่องว่าเป็นเด็กเรียนเก่ง แต่ในขณะนี้หลักสูตรเปลี่ยนไป วิถีวัดผลเปลี่ยนไป การจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนไป จากเดิมทำให้ความเก่งของเด็กได้รับการประเมินในแนวที่แตกต่างไปด้วย เด็กที่มีความต้องการพิเศษหลายคนอาจเป็นเด็กเรียนเก่ง หลายคนอาจเรียนรู้ได้ดี แต่การเรียนการสอนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของแต่ละคน การสอนให้จำอย่างเดียว ไม่ถือว่าเป็นการสอนที่ดีและไม่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี เพราะเด็กที่เรียนรู้ได้ดีในเนื้อหาวิชาอาจไม่ประสบความสำเร็จชีวิตการงานก็ได้ การเรียนรู้ที่ดีอาจพิจารณาได้จากการที่เด็กมีความพึงพอใจในการเรียน มีความพึงพอใจในงานที่ตนเองทำ ซึ่งความพึงพอใจอาจแตกต่างกันไปในแต่ละคน ดังนั้นโรงเรียนที่จะจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี ควรปรับกระบวนการเสียใหม่ตั้งแต่ปรัชญาการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก

แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม คือ

1. ความยุติธรรมในสังคม ทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานในการได้รับการศึกษา
2. การเรียนรู้ ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กทั่วไป หรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นการจัดการแบ่งแยกทางสังคม ส่งเสริมการดำรงชีวิตร่วมกัน ดังนั้น การศึกษาแบบเรียนรวม จึงเป็นวิธีการหรือเครื่องมือ เพื่อบรรลุการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน
4. เด็กเป็นผู้เลือกโรงเรียนไม่ใช่โรงเรียนเลือกเด็ก โรงเรียนแรกครูจะต้องปรับสภาพแวดล้อมหลักสูตรการประเมินผลเพื่อสนองความต้องการพิเศษของนักเรียนแต่ละคน และจัดบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคล⁵⁰

⁵⁰ ผดุง อารยะวิญญู, แนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม. (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 7 กรกฎาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/orathaieducation/hlaksutrlaea-kar-cadkar-reiyn-ru/ka-rbu-rna-kar-kar-reiyn-r>

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรวม

การเรียนรวมมีทฤษฎีที่พัฒนาขึ้น เพื่ออธิบายเป็นแนวทางในการนำไปใช้ ในการจัดการเรียนรวมให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพการณ์ต่างๆ เพื่อให้การเรียนรวมบรรลุเป้าหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรวม ได้แก่ ทฤษฎีรับเบอร์แบนด์ (The Rubber-Band Theory) ซึ่งพัฒนาจากแนวคิดของ อิชวาร์ เดชาย (Ishwar Desai) ทฤษฎีนี้เน้นการช่วยเหลือ (Accommodation) การปรับเปลี่ยน (Modification) และการดัดแปลง (Adaptation) เพื่อนำไปสู่การจัดการหลักสูตรและการสอนเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันแต่เรียนไปด้วยกันตามระบบของการเรียนรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การช่วยเหลือ (Accommodation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่กระทำต่อสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อที่จะสอนนักเรียนที่มีทักษะและความสามารถที่แตกต่างกันในห้องเรียนเดียวกัน เป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถเข้าถึงห้องเรียนหรือหลักสูตรปกติ เป็นการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความสามารถเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา ในระดับปกติได้ทำงานหรือเรียนในระดับที่ใกล้เคียงกับระดับปกติมากขึ้นได้ดีกว่าไม่ได้รับการช่วยเหลือใดๆ เมื่อทำการช่วยเหลือแต่ยังคงใช้เกณฑ์มาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้เหมือนเดิม การช่วยเหลือแบบนี้ไม่ได้ลดระดับความยากหรือลดความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนลง ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ใช้ อุปกรณ์ที่ใช้ทดสอบหรือแม้กระทั่งสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจไม่สามารถอ่านหนังสือที่ครูมอบหมายให้อ่านได้ แต่การช่วยเหลือเพิ่มเติมช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาอันนั้นได้จากการฟังเทป เมื่อนักเรียนฟังเรื่องราวอันนั้นแล้วเขาจะต้องได้ทำงานที่ถูกมอบหมายและได้รับการทดสอบเหมือนคนอื่นๆ การช่วยเหลือได้แก่การจัดสถานที่ที่สงบในการเรียนหรือการทดสอบ การได้รับความช่วยเหลือจากครูบางเวลาหรือเต็มเวลา การได้รับอนุญาตให้พักได้บ้าง การได้รับอนุญาตในการใช้เวลาในการทดสอบมากกว่าเด็กอื่น การจัดที่นั่งให้นักเรียนนั่งใกล้กระดานดำ การอนุญาตให้นักเรียนใช้เครื่องคิดเลข แทนการคิดเองหรือนับมือ การช่วยเหลือในห้องเรียน เป็นการให้การช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดของการช่วยเหลือดังนี้

1.1 การช่วยเหลือในด้านเวลา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนเวลาให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับกิจกรรมการปรับความยาวของเวลาในการทำงาน การให้เวลาพักในระหว่างการทำงาน คำนึงถึงช่วงความสนใจของเด็ก การให้เวลาในการทำงานมากขึ้นเพื่อให้เด็กทำงานได้สำเร็จ การให้เวลานักเรียนอย่างเพียงพอในการใช้ห้องน้าระหว่างเวลาเรียน การพูดคุยกับนักเรียนบ่อยๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจ

1.2 การช่วยเหลือด้านสถานที่ ได้แก่ การจัดสถานที่ให้ทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ การจัดสถานที่ให้ทำงานในมุมเล็กๆ ที่สงบ การกำหนดบริเวณที่เด็กจะเรียนหนังสือหรือทำงานส่วนตัว การนำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตในบ้านของนักเรียนการจัดที่นั่งให้นั่งแถวหน้า และอยู่ใกล้ครู การจัดที่นั่ง ให้เด็กได้นั่งใกล้ผู้ใหญ่ที่เป็นครูพี่เลี้ยง

1.3 การช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดหาเครื่องมือบันทึกเสียงให้ การจัดหาเครื่องคิดเลขให้ การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ การใช้วิดีโอหรือภาพยนตร์ การจัดให้เด็กคัดลอกจากสมุดของครูหรือเพื่อน

1.4 การช่วยเหลือด้านการตอบสนอง ได้แก่ การให้เด็กทำเครื่องหมายคำตอบลงในข้อสอบได้เลย โดยไม่ต้องแยกทำในกระดาษคำตอบ การให้รายงานเป็นการตอบปากเปล่าแทนการเขียนการอนุญาตให้ใช้เวลาในการตอบมากขึ้น การตอบสนองเพียงเล็กน้อยเพื่อแสดงให้เห็นว่าเด็กมีผลสัมฤทธิ์ การอนุญาตให้ใช้การตอบโดยการบันทึกเทป การจัดหาคนช่วยเขียนในการเขียนคำตอบ

1.5 การช่วยเหลือด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ การใช้คำง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน การแจกใบกิจกรรมหรือใบความรู้ครึ่งละแผ่น การลดระดับของการอ่าน การย่องานให้เป็นส่วนเล็กๆ การลดปริมาณของการบ้านลง

1.6 การช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การยกตัวอย่างที่เป็นรูปภาพ การลดความคิดรวบยอดลงในการสอนแต่ละครั้ง การสอนคำศัพท์ก่อนสอนเนื้อหาเรื่อง การบอกนักเรียนให้ทราบความคาดหวังของการเรียน การทบทวนสิ่งที่ได้เรียนไปแล้วก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

1.7 การช่วยเหลือด้านการทำข้อสอบ ได้แก่ การอนุญาตให้สอบแบบเปิดตำรา การอนุญาตให้สอบแบบปากเปล่า การอนุญาตให้สอบแบบเอากลับไปทำที่บ้าน การใช้คำถามแบบปรนัยเพิ่มขึ้นและลดคำถามแบบอัตนัย การอนุญาตให้ตอบด้วยการอัดเทปในเครื่องบันทึกเสียง

1.8 การช่วยเหลือด้านการจัดระบบการเรียน ได้แก่ การมอบหมายให้มิเพื่อนคู่หูในการช่วยทำการบ้าน การให้เด็กมีหนังสืออีกชุดหนึ่งที่บ้าน การส่งรายงานความก้าวหน้า ให้ผู้ปกครองทราบทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ การให้นักเรียนมีสมุดจดการบ้านที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวัน การจัดแฟ้ม ให้นักเรียนเก็บผลงานเมื่อสำเร็จแล้ว

1.9 การช่วยเหลือด้านพฤติกรรม ได้แก่ การจัดตารางกิจวัตรประจำวันในชั้นเรียน การจัดเตรียมเด็กเมื่อทำกิจกรรมไม่เป็นไปตามกิจวัตรประจำวัน การมีกฎระเบียบของชั้นเรียนชัดเจน และเข้าใจง่ายการพยายามให้มีการปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียนการอนุญาตให้มีการพักระหว่างการทำงานที่มอบหมายการทำงานให้มีเวลาลุกออกจากที่เพื่อทำงานที่ถูkmอบหมาย การทำพันธะสัญญากับนักเรียน การใช้วจนภาษาเพื่อบอกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การให้ความรับผิดชอบของทั้งกลุ่มและบุคคล การจัดทำแผนภูมิแสดงความสามารถของนักเรียน

1.10 การช่วยเหลือด้านการใช้กลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนช่วยสอน ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้ประโยชน์จากการช่วยเหลือจากเพื่อน การใช้ประโยชน์จากการใช้เพื่อนช่วยสอน การใช้เพื่อนจดตามคำบอกของนักเรียนการใช้เพื่อนเป็นตัวแบบในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับมอบหมายให้เพื่อนคู่หูช่วยทำการบ้าน

1.11 การช่วยเหลือด้านการประเมินผล ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง การใช้ประโยชน์จากการประเมินจากเพื่อน การใช้คะแนนรายบุคคลโดยไม่มีอิง กับกลุ่ม

2. การปรับเปลี่ยน (Modification) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ระดับความยากง่ายและปริมาณเนื้อหาที่เด็กต้องเรียนรู้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะการทดสอบ การปรับเปลี่ยนจะสร้างมาตรฐานที่แตกต่างกันเพื่อให้เข้ากับเด็กที่มีความบกพร่องและการปรับเปลี่ยนนี้ มักกำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลด้วย ตัวอย่างของการปรับเปลี่ยน ได้แก่ ครูลดจำนวนคำศัพท์นมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เมื่อทำการทดสอบการสะกดคำหรือสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องด้านการคำนวณ ครูควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาเรื่องเศษส่วนและร้อยละที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นคณิตศาสตร์พื้นฐานเช่น การบวกและการลบแทน เป็นต้น

3. การดัดแปลง (Adaptation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงภาระงานของนักเรียน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา วิธีการสอนและสื่อวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการประเมินผลหรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพการดัดแปลงเกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาของหลักสูตรและปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่แตกต่างกัน การดัดแปลงอาจนำมาใช้เมื่อจำเป็น และอาจลดลงเมื่อนักเรียนมีทักษะเพิ่มขึ้น ตัวอย่างของการดัดแปลง เช่น การสอนนักเรียนให้ใช้เครื่องคิดเลขในการแก้โจทย์เลขต่างๆ หรือ หรือในการซื้อของ การปรับบทเรียนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก ด้วยการให้ฟังเทปมากกว่าการอ่านจากหนังสือ การสะกดคำที่ง่ายกว่าและจำนวนน้อยกว่าที่เพื่อนเรียน ให้นักเรียนใช้ทักษะที่แตกต่างไปจากเพื่อน เช่น การจำชื่อเพื่อนและรู้จักส่งงานแทนการเขียน เป็นต้น การดัดแปลงมี 8 ประเภท ได้แก่

3.1 การดัดแปลงด้านขนาด (Size) เป็นการปรับจำนวนเรื่องที่นักเรียนจะต้องเรียนหรือต้องทำให้สำเร็จ เช่น การลดจำนวนคำศัพท์ที่นักเรียนต้องเรียนในแต่ละครั้งให้น้อยลง เป็นต้น นอกจากนี้มีการปรับความยาวหรือสัดส่วนโครงงานที่ครูมอบหมายให้ทำ เช่น ลดความยาวของรายงาน ลดจำนวนข้อของโจทย์ปัญหาให้น้อยลง

3.2 การดัดแปลงด้านตัวป้อน (Input) เป็นการปรับวิธีการสอนเพื่อผู้เรียน เช่น การใช้เครื่องช่วยในการมองเห็น การยกตัวอย่างเป็นรูปภาพ การจัดกิจกรรมด้านการลงมือกระทำ การจัดให้เด็กเข้ากลุ่มทำงานร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้มีการปรับกลยุทธ์การสอนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้วีดิทัศน์ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

3.3 การดัดแปลงด้านระดับของการมีส่วนร่วม (Degree of Participation) เป็นการปรับเพื่อให้เด็กได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน เช่น ในวิชาภูมิศาสตร์ครูอาจให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นผู้ถือลูกโลกจำลองและให้นักเรียนคนอื่นออกมาชี้ตำแหน่งที่ตั้งของประเทศต่างๆ ในการเล่นเกมหรือบทบาทสมมติ ครูให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วม ด้านการเล่นบทย่างๆ เป็นการเคลื่อนไหวทางร่างกายมากกว่าการพูดที่ต้องท่องบทยาวๆ เป็นต้น

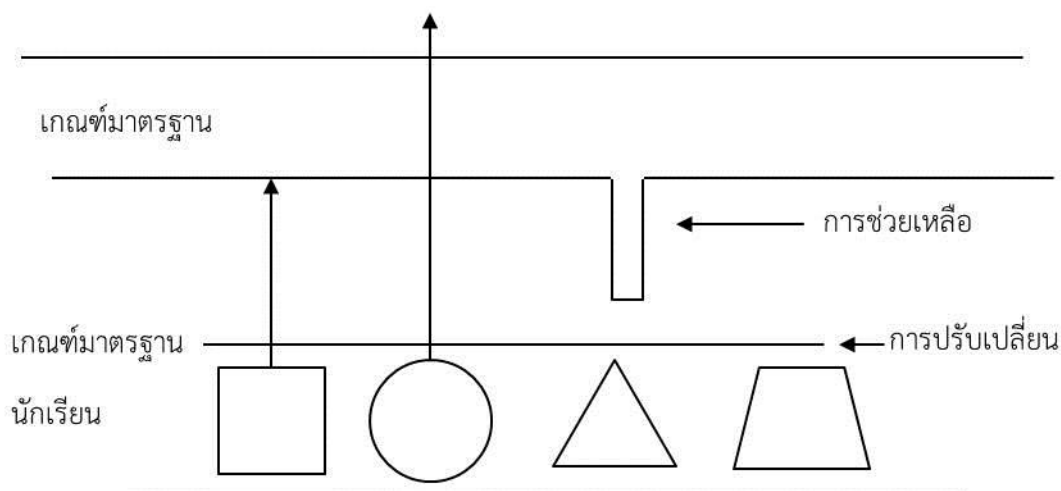
3.4 การแปลงด้านเวลา (Time) เป็นการปรับเวลาที่มีอยู่ให้เหมาะกับงานหรือการทดสอบอย่างยืดหยุ่น เช่น จักรยานเวลาในการทำงานหรือโครงการให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การเพิ่มหรือลดเวลาให้เหมาะกับนักเรียนบางคน การให้เวลาสำหรับการสอนมากขึ้น

3.5 การดัดแปลงด้านความยากง่าย (Difficulty) เป็นการปรับระดับของทักษะความคิดรวบยอด ประเภทของโจทย์ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้หรือกฎเกณฑ์การทำงานของผู้เรียน เช่น การอนุญาตให้ใช้เครื่องคิดเลขในการคำนวณโจทย์เลข ปรับคำสั่งในการทำงานให้เข้าใจง่าย จัดระดับของงานที่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายเหมือนกันที่มีระดับความเป็นรูปธรรมและความซับซ้อนแตกต่างกัน

3.6 การดัดแปลงด้านเป้าหมาย (Modified Goals) เป็นการปรับเป้าหมายหรือความคาดหวังต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในบริบทของหลักสูตรการศึกษาทั่วไป โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ชุดเดิม เช่น ในวิชาสังคมศึกษาครูอาจคาดหวังเพียงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษชี้ตำแหน่งของจังหวัดต่างๆ ในขณะที่เด็กคนอื่นจะต้องรู้ทั้งตำแหน่งและเมืองหลวงหรือสถานที่สำคัญๆ ด้วย ส่วนในกิจกรรมด้านการเขียนครูอาจคาดหวังเพียงให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเขียนตัวอักษรหรือลอกคำศัพท์มากกว่าที่จะแต่งประโยคหรือเขียนบรรยาย เป็นต้น

3.7 การดัดแปลงด้านระดับความช่วยเหลือ (Level of Support) เป็นการปรับโดยการเพิ่มปริมาณความช่วยเหลือเด็กแต่ละคน เช่น การจัดให้มีเพื่อนคู่หู ครูพี่เลี้ยง เพื่อนช่วยสอน การเข้ากลุ่มทำงาน แบบร่วมมือกัน เป็นต้น

3.8 การดัดแปลงด้านผลลัพธ์ (Output) เป็นการปรับการตอบสนองต่อการสอนของนักเรียนปรับวิธีให้ผู้เรียนสามารถแสดงความเข้าใจหรือความรู้อื่นได้ เช่น การต่อปากเปล่าแทนการเขียน การแสดงความรู้โดยการลงมือทำ การเล่านิทาน การออกแบบแผ่นพับ การแสดงการทดลอง เป็นต้น

แผนภูมิที่ 4 การช่วยเหลือและการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน
 ที่มา : Desai, I., Inclusive Education : Moving From Theory To Practice. (A Paper Prepared for The First National Convention on Inclusive Education. Bangkok : Srinakharinwirot University, 2007), 17.

จากแผนภูมิที่ 4 แสดงตัวอย่างระดับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันในตัวอย่างมีนักเรียน 4 คน โดยที่นักเรียนคนที่ 1 เรียนได้ถึงเกณฑ์มาตรฐานปกติจึงไม่ต้องการปรับอะไรสำหรับนักเรียนคนที่ 2 เป็นคนที่มีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับความสามารถของเขา เช่น การสอนแบบเพิ่มพูนความรู้ การใช้ทักษะการคิดระดับ เป็นต้น นักเรียนคนที่ 3 เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องมีการช่วยเหลือ (Accommodation) เพื่อให้สามารถบรรลุเกณฑ์ โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของเด็ก กล่าวคือ เนื้อหาที่สอนไม่ได้ลดลงแต่มีการปรับเวลาในวิธีการสอนเพื่อช่วยให้เด็กเรียนได้ ส่วนนักเรียนคนที่ 4 เป็นเด็กที่มีความบกพร่องมากไม่สามารถเรียนได้ถึงเกณฑ์ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน (Modifications) ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนค่อนข้างมากทั้งวิธีสอน สื่อวัสดุ อุปกรณ์ การเพิ่มเวลา และการย่องาน⁵¹

จากแนวคิดและทฤษฎีสรุปได้ว่า การช่วยเหลือ การปรับเปลี่ยนและการดัดแปลงเป็นวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงการช่วยให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยกันได้ ถึงแม้จะมี

⁵¹ Desai, I., **Inclusive Education : Moving From Theory To Practice.** (A Paper Prepared for The First National Convention on Inclusive Education. Bangkok : Srinakharinwirot University, 2007),13-17.

ความสามารถที่หลากหลาย ทฤษฎีรับเบอร์แบนด์ เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงแนวทางในการปรับปรุง การช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ที่สามารถปรับยืดหยุ่นได้เหมือนยางยืด เพื่อให้สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายในห้องเรียน โดยเน้นการช่วยเหลือ การปรับเปลี่ยนและการดัดแปลง เนื่องจากนักเรียนในห้องเรียนหนึ่ง ๆ อาจมีทั้งนักเรียนเรียนเก่ง นักเรียนเรียนตามเกณฑ์ นักเรียนเรียนอ่อนหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องนับว่าเป็นทฤษฎีที่สามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมควรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีปรัชญาให้ชัดเจนในการปรับให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็ก ยอมรับว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิเช่นเดียวกับเด็กทั่วไปในชุมชน ท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการสนับสนุนเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญานี้
2. มีการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม แก่ผู้เกี่ยวข้องต้องสื่อสารนโยบายหนีไปยังพ่อ-แม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแจ้งผู้เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่นมีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการแนะนำผู้เกี่ยวข้องให้รับผิดชอบเด็กเหล่านี้
3. มีกระบวนการตรวจสอบติดตามผลที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการปฏิบัติทุกๆ การที่เป็นผลกระทบต่อการตัดสินใจในการจัดการโรงเรียน หลักสูตร สถานที่ เวลา ทรัพยากรบุคคล
4. มีทีมงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีผู้เชี่ยวชาญอยู่ในคณะทำงาน มีการกำหนดครูให้เป็นผู้รับผิดชอบที่จะทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความสุข ครูเหล่านี้ควรพัฒนาการสอนและการประเมินการสอนด้วยความร่วมมือจากครูทั่วไป และคณะทำงานที่สนับสนุน
5. มีระบบการติดต่อประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนเครือข่ายเพื่อพัฒนาเด็ก
6. มีการคัดแยกนักเรียนเพื่อที่จะทราบว่า มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทใดบ้าง เพื่อจะได้จัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม
7. มีการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนควรจัดให้มีจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเหมาะสมกับชั้นเรียน เพื่อให้มั่นใจว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้กระจายไปในชั้นเรียนต่างๆ ในโรงเรียน
8. มีสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียงและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็ก
9. มีการกำหนดหน้าที่และเครือข่ายระหว่างคณะทำงานต่างๆ กับคณะทำงานสนับสนุนช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Student Assistance Team:SAT) อย่างชัดเจน

10. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต้องเป็น ‘โรงเรียนที่มีคุณภาพ’ จากการศึกษาในเรื่องนี้มีนักเขียนหลายคน กล่าวว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

10.1 บรรยากาศของโรงเรียนที่สร้างสรรค์ ได้แก่ มีความปลอดภัย มีระเบียบ วินัย และมีสิ่งแวดล้อมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเรียนการสอนของครู และนักเรียนเกิดความมั่นใจ ร่วมกันในความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน

10.2 ภารกิจที่ชัดเจน ได้แก่ การกำหนดการเรียนการสอนและความรับผิดชอบ ร่วมกันระหว่างคณะทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกระบวนการวัดและประเมินผล

10.3 ภาวะผู้นำที่สร้างสรรค์ ได้แก่ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมีความรับผิดชอบด้านการสอนและการสื่อสารเพื่อคุณภาพของโรงเรียน คณะครู พ่อ-แม่และนักเรียน

10.4 ใช้กระบวนการตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน

10.5 ครูมีความเชื่อต่อการเรียนรวมที่ถูกต้อง ได้แก่ ครูมีความเชื่อร่วมกันว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และสามารถที่จะได้รับความสำเร็จในการเรียนตามหลักสูตร

10.6 ครูสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนด้วยวิธีที่ไม่แข็งหรือไม่อ่อนเกินไป

10.7 ครูเป็นต้นแบบที่ดี ได้แก่ การตรงต่อเวลา สุภาพ เห็นใจผู้อื่นและปฏิบัติต่อเด็กอย่างให้เกียรติ

10.8 มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้แก่ ชั้นเรียนและบริเวณโรงเรียนมีความดึงดูดใจ นักเรียนมีผลงานที่แสดงในชั้นเรียน

10.9 นักเรียนมีความกระตือรือร้น ที่ได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการถามและตอบคำ

10.10 ครูสังเกตความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอๆ มีข้อมูลความสำเร็จและความก้าวหน้าที่วัดได้ด้วยกระบวนการประเมินหลายวิธี และแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนและพ่อแม่ด้วยวิธีที่สร้างสรรค์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติของนักเรียนรายบุคคลและเพื่อปรับปรุงการสอนของครู

10.11 คุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนได้รับสิทธิโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไปและได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

10.12 มีกลยุทธ์การพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่น คุณมีโอกาสดังนี้จะได้รับการพัฒนาด้วยโครงการใหม่

10.13 จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้แก่ ให้พ่อ-แม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสนับสนุนในกิจกรรมของโรงเรียน⁵²

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการศึกษาที่มีความหมายยิ่งในการขจัดความแบ่งแยก การสร้างสรรค์สังคมแห่งการอยู่ร่วมกัน การสร้างสรรค์สังคมแห่งการศึกษาเพื่อเด็กทุกคน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐานของการดำเนินงานที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันในอันที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรวมบรรลุเป้าหมายและเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเด็กทุกคนอย่างแท้จริง บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมวางแผนและปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ การทำงานจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสำคัญที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากต้องร่วมกันทุกคนทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ข้อมูลทั่วไปสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 โดยมีความรับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา อำเภอบางคนที จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น

วิสัยทัศน์สำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม น้อมนำศาสตร์พระราชา พัฒนาการศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของคุณธรรม วัฒนธรรมและวิถีท้องถิ่น ด้วยเทคโนโลยีและภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วม

⁵² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม (Inclusive Schools)** (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษและเรียนร่วม สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) 26-28.

ข้อมูลจำนวนโรงเรียนเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู นักเรียน ห้องเรียนและสัดส่วนนักเรียนต่อครู นักเรียนต่อ
ห้องเรียน จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2562

สังกัด	โรงเรียน	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน	นักเรียน: ครู	นักเรียน: ห้อง
สพฐ. (สพป.)	72	10,284	873	690	12:1	15:1

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562)

โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีจำนวน
ทั้งหมด 72 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 57 โรงเรียน และโรงเรียน
ประถมศึกษาขยายโอกาส จำนวน 15 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 57 โรงเรียน

1. โรงเรียนบ้านคูฉี ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสิริรัชต์ แก้วงาม ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4
ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 53 คน มี
อัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน
2. โรงเรียนบ้านบางบ่อ ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 5 ตำบลบางแก้ว
อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 62 คน มีอัตรากำลัง
บุคลากรครู 2 คน
3. โรงเรียนวัดบางจะเกร็ง ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายสำเริง คล้าจิ้น ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่
2 ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 171
คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 15 คน
4. โรงเรียนวัดคลองโค่น ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโค่น
อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 54 คน มีอัตรากำลัง
บุคลากรครู 5 คน
5. โรงเรียนวัดธรรมประสิทธิ์ ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางนันทวดี เทียนชัย ที่อยู่โรงเรียน
หมู่ที่ 5 ตำบลคลองโค่น อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน
100 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน
6. โรงเรียนวัดธรรมสถิตีวราราม ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายอุดม อรุณราช ที่อยู่โรงเรียน
หมู่ที่ 4 ตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน
289 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 14 คน

7. โรงเรียนวัดนางพิมพ์ ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลบางชันแตก อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 20 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 4 คน
8. โรงเรียนวัดบางชันแตก ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวเพชร ททรัพย์ถึก ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลบางชันแตก อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 68 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน
9. โรงเรียนวัดศรีสุวรรณคงคาราม ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายชาติ ดวงแย้ม ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลบางชัน แตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 78 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน
10. โรงเรียนวัดท้ายหาด ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางพจนา ณ พัทลุง ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลท้ายหาด อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 133 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 13 คน
11. โรงเรียนวัดน้อยแสงจันทร์(จันทร์ศิริวิทยาการ) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวจริยา โชติวรรณะกร ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 63 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน
12. โรงเรียนวัดบางประจันต์(หวังเจริญราษฎร์นุกูล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายภูธเรศ อินนุพัฒน์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 61 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 5 คน
13. โรงเรียนวัดสวนแก้ว ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางชวนชื่น เจริญฤทธิวัฒนา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 82 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน
14. โรงเรียนบ้านเขตเมือง ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางปัทมา คล้าจิ้น ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 10 ตำบล ลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 129 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 13 คน
15. โรงเรียนบ้านตะวันจาก ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวบังอร สาคลาโคล ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 9 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 130 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน
16. โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวสุรรัตน์ นันทธนะวานิช ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 5 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 89 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 5 คน

17. โรงเรียนวัดธรรมมาจุฬาราม(ประชารัฐสมุทรการอุปถัมภ์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือนางสาวอาภรณ์ ญาณวิณะ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 125 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 8 คน
18. โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ผู้บริหารสถานศึกษา คือนางอนุชาต ชื่นจิตร ที่อยู่โรงเรียน ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 1,313 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 62 คน
19. โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ผู้บริหารสถานศึกษา คือนายสินชัย สิ้นทนชื่น ที่อยู่โรงเรียน ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 1,401 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 66 คน
20. โรงเรียนวัดคู่สนามจันทร์(สามัคคีราษฎร์รังสรรค์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือนายเอกลักษณ์ ขาวนวล ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 110 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 13 คน
21. โรงเรียนวัดจันทร์เจริญสุข ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 58 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน
22. โรงเรียนวัดช่องลม(ธรรมโชติ) ผู้บริหารสถานศึกษา คือนายรัฐวัฒน์ ปริญญาพันธ์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 126 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 14 คน
23. โรงเรียนวัดโรงธรรม มิตรภาพที่ 70 ผู้บริหารสถานศึกษา คือนางสาวศิริพร อ่องมะลิ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 82 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 12 คน
24. โรงเรียนวัดปากลัด (ผลาการบำรุงวิทย์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือนางสุชาดา บุญชิต ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลคลองเงิน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 107 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 11 คน
25. โรงเรียนวัดเกตการาม(พรหมสุวัฒน์วิทยาคาร) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลโรงหีบ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 66 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน
26. โรงเรียนวัดแก่นจันทร์(จันทร์ เอียง ทับทิมราษฎร์บำรุง) ผู้บริหารสถานศึกษา คือนางกาญจนา อาทยะกุล ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบล บางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 151 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 15 คน

27. โรงเรียนอนุบาลวัดเกาะใหญ่(เลี้ยงล้อมอนุกุล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางชัชฌา จอมผา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 142 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 12 คน
28. โรงเรียนวัดปากง่าม(ผ่องสอาดราษฎร์อนุกุล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายศรัณย์ อัสตถพฤกษ์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 11 ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 90 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน
29. โรงเรียนวัดตรีจินดาวัฒนาราม(เฉลิมรัฐราษฎร์อนุกุล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายศุภกิจ ดั่งทอง ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 106 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 13 คน
30. โรงเรียนคลองตาจำ(คงจีบอุทิศ) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาววรรณธิชา นวลเอียด ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลบางยี่รงค์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 55 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 6 คน
31. โรงเรียนวัดเจริญสุขาราม(วัฒนานุวรรตน์) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 5 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 65 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน
32. โรงเรียนวัดบางคนทีใน(วามโกประชาชนุกุล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวสุพัตรา การมาสม ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลบาง คนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 52 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน
33. โรงเรียนวัดบางสะแก(ล้อมประชาชนุกุล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายสุรกิจ ยื่อเผ่าพันธ์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลบาง สะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 45 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 5 คน 56
34. โรงเรียนวัดปราโมทย์(พิศสะอาดราษฎร์อำรุง) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ว่าที่ ร.ต.อำนาจ อินทรสุนทร ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลบ้าน ปราโมทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 116 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน
35. โรงเรียนศาลแม่อากาศ(โรจน์มณี) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายศิระกร แสงกระจ่าง ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 7 ตำบลบางยี่รงค์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 32 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน
36. โรงเรียนวัดตะโหนดทราย(พรหมสวัสดิ์สาทร) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลบางกระปือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 7 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 1 คน

37. โรงเรียนบ้านรางห้าตำลึง(สายบุญเรืองราษฎร์รังสรรค์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาว พันธุ์ศิริลี สุขวรรณณะ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 18 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 4 คน

38. โรงเรียนบ้านยายแพง(พิศม่องประชาชนุสรณ์) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลยายแพง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 0 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 2 คน

39. โรงเรียนศาลเจ้าอาม้า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาววรลักษณ์ นิตยธรรม ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 50 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน

40. โรงเรียนวัดเขายี่สาร ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายเดชา บุญชู ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลยี่สาร อำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 83 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 8 คน

41. โรงเรียนบ้านต้นลำแพน ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 9 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 4 คน

42. โรงเรียนวัดประชาโฆสิตาราม(สมบูรณดาบอุทิศวิทยา) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาว ศิริพร ชันติกาล ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลปลาย โพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 50 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 4 คน

43. โรงเรียนวัดสี่แยกราษฎร์บำรุง ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 8 ตำบล ปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 154 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน

44. โรงเรียนวัดอมรวดี(อมรวิทยาการ) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางอนงค์ อรุณราช ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 371 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 21 คน

45. โรงเรียนวัดแก้วเจริญ(เพ็ญบำรุง) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 10 ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 42 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 6 คน

46. โรงเรียนวัดเสด็จ(สุทธิวิทยานุสรณ์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวจริยา โชติวรรณณะ กร ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 7 ตำบล เหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 55 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน

47. โรงเรียนวัดปากน้ำ(อมรวิมลจันทร์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางอารณี สมมาก ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 44 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 10 คน

48. โรงเรียนจตุรภูมิหาราชาอนุสรณ์ ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 6 ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 3 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 0 คน

49. โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายเสกสรร สอนสำราญ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 49 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 8 คน

50. โรงเรียนที่ปงกรวิทยาพัฒนา (วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวชนิดาภา นิลพัฒน์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 142 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 18 คน

51. โรงเรียนวัดจุฬามณี(มัลยานุสาวรีย์) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 9 ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 9 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 4 คน

52. โรงเรียนวัดเทพประสิทธิ์คณาवास(เจ้าบุญรอดชนูทิศ) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลท่าคา อำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 328คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 16 คน

53. โรงเรียนวัดมณีสรณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายวิวัฒน์ชัย กลั่นกลิ่นหอม ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลท่าคา อำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 27 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน

54. โรงเรียนวัดบางแคกลาง (ไพลประชาชนกุล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวเขมณิชา เขมาเมทินี ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 38 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 8 คน

55. โรงเรียนวัดบางนางลี่ใหญ่ (บริษัทเกลือไทยสงเคราะห์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวณัฐนิชา ไพศาลสิริวัฒน์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลสวน หลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 63 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 8 คน

56. โรงเรียนบ้านบางนางลี่ (กมลราชภัฏร์สามัคคี) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 78 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 9 คน

57. โรงเรียนวัดวรณภูมิ(วรไวทยาवास) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายชัชชัย อุปสรรค์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 14 ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 45 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 7 คน

โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 15 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 70 (บ้านบางแก้ว) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายวิวัฒน์ โตเหมือน ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 7 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 247 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 18 คน

2. โรงเรียนวัดปากสมุทร(ไวยวุฒิชนานุสรณ์) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 2 ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 211 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 19 คน

3. โรงเรียนวัดศรีธารธรรม ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 157 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 16 คน

4. โรงเรียนบ้านลาดใหญ่สามัคคี ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายอดิพันธ์ อมาตยคง ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 5 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 219 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 17 คน

5. โรงเรียนบ้านคลองบางกก ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายธรรมชาติ มีรักษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 1 ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 130 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 16 คน

6. โรงเรียนวัดลาดเป้ง ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายเจษฎา ณ พัทลุง ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลนาง ตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 391 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 27 คน

7. โรงเรียนวัดดาวโด่ง (เอิบวิทยาคม) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางนัคสวรรณ ศรีจันทร์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลคลองเขิน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 จำนวนนักเรียน 244 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 23 คน

8. โรงเรียนวัดดอนมะโนรา (รังสิยานุกูล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวสาคร คุณชื่น ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 5 ตำบลดอน มะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 234 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 21 คน

9. โรงเรียนวัดบางน้อย(แจ่มประชานุกูล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางสาวดุชนีย์ ชลิ่งสุ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลจอม ปลูก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120 จำนวนนักเรียน 199 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 18 คน
10. โรงเรียนวัดโคกเกตุ(เสริมสมบูรณ์วงศ์) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางรุ่งฤดี นิ่มนวล ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 7 ตำบลปลาย โพงพาง อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 142 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 14 คน
11. โรงเรียนบ้านดอนจั่น (วาศน์เจริญเรือนอุทิศ) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 4 ตำบลยี่สาร อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 115 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 16 คน
12. โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายจักรเพชร เทียนไชย ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 5 ตำบลแพรง หนามแดง อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 157 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 15 คน
13. โรงเรียนวัดช่องลมวรรณาราม (สมุทรประชานุกูล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ จำอากาศตรี วิรัช สวัสดิ์รักษา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 9 ตำบลวัดประดู่ อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 141 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 14 คน 61
14. โรงเรียนวัดปรกสุธรรมาราม (สามัคคีพิทยาคาร) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นายสุวิทย์ สันชนภัทรพงศ์ ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 9 ตำบลบางแค อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 82 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 11 คน
15. โรงเรียนวัดสาธุชนาราม (สินประชานุกูล) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ นางนภาพร ภูผา ที่อยู่โรงเรียน หมู่ที่ 7 ตำบลบางแค อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 จำนวนนักเรียน 166 คน มีอัตรากำลังบุคลากรครู 20 คน⁵³

⁵³ กลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562 เข้าถึงได้จาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=7501

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุรศักดิ์ เรือนงาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนและบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบการบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์รับการฝึกอบรม พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) การเปรียบเทียบการบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมบุคลากรและด้านการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบการบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรวมต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) การเปรียบเทียบการบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการจัดการเรียนรวม พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระยะเวลาการจัดการเรียนรวมต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ พบว่า ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียน และบุคลากร คือ โรงเรียนมักจะปฏิเสธนักเรียนโดยให้เหตุผลว่านักเรียนเต็มแล้ว ไม่สามารถรับได้ และโรงเรียนไม่มีอัตราครูการศึกษาพิเศษเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่มากขึ้น และปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ ห้องเรียนมีความคับแคบ แต่นักเรียนมีจำนวนค่อนข้างมาก

ส่วนปัญหาการบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำด้านอื่น ๆ คือ ครูการศึกษาพิเศษยังไม่ได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ (พ.ค.ศ)⁵⁴

พจนารถ วาดกลิ่น ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ 2) การดำเนินงานด้านวิชาการโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ งานประกันคุณภาพการศึกษาและที่มีระดับการปฏิบัติในน้อยที่สุด คือ งานบริหารวิชาการ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการพบว่า ที่มีระดับความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการดำเนินงานด้านวิชาการ และด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์กับงานประกันคุณภาพการศึกษา⁵⁵

นัยนา นิลพันธุ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ความยึดมั่นผูกพัน

⁵⁴ สุรศักดิ์ เรือนงาม, “การบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555), บทคัดย่อ.

⁵⁵ พจนารถ วาดกลิ่น, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556), 86-87.

ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และการไว้วางใจกันตามลำดับ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการบริหาร โดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นหลัก ก่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิด สร้างสรรค์และวัฒนธรรมอันดีงาม อันจะนำไปสู่การบริหารแบบมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความ ต้องการทุกฝ่าย ทั้งนี้แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานหนึ่งอาจมาจากกรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁶

สิริกร ทิตยวงษ์ ได้ทำการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารแบบคณะทำงาน ด้านการบริหารแบบประชาธิปไตย ด้านการบริหารแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง และด้านการบริหารแบบร่วมเป็นกรรมการบริหาร 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านการวางแผนงานวิชาการ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง แบบปรึกษาหารือและแบบให้ข้อเสนอแนะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁵⁷

อนงค์ อัจจงทอง ได้ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

⁵⁶ นัยนา นิลพันธุ์. “คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 82.

⁵⁷ สิริกร ทิตยวงษ์, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 137-138.

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .649 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵⁸

กัญวิญญู ธารีบุญ ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ โดยเรียงจากมากไปน้อยดังนี้คือ ความผูกพันต่อองค์การ การพัฒนาทีมงาน การกระจายอำนาจ ความไว้วางใจกัน การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การตัดสินใจร่วมกัน การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ความเป็นอิสระในการบริหารองค์การ และความเข้าใจธรรมชาติขององค์การ 2) ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหาร ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ คือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ บรรยากาศการทำงานที่ปราศจากพิธีรีตอง การมีส่วนร่วม การรับฟังซึ่งกันและกัน ความไม่เห็นด้วยในทางบวก ความเห็นพ้องกัน การสื่อสารที่เปิดเผย บทบาทและการมอบหมายงานที่ชัดเจน 3) ผลการวิเคราะห์พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความผูกพันต่อองค์การ ด้านความเป็นอิสระในการบริหารองค์การ และด้านร่วมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย⁵⁹

จิราภรณ์ เพชรทัต ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

⁵⁸ อนงค์ อัจจงทอง, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556), 86-87.

⁵⁹ กัญวิญญู ธารีบุญ, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 432-433.

ด้านความเป็นอิสระ ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านความผูกพัน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ 2) ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยผลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริต การพัฒนาบุคลากร การเรียนรู้ การจัดทำข้อมูล ความร่วมมือร่วมใจ ความยืดหยุ่น ความเป็นผู้นำ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การมุ่งเน้น การมองอนาคต และ ความเอาใจใส่ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁰

วิระภรณ์ ปานจันทร์ ได้ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ลำดับแรกด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นคู่ความสัมพันธ์ลำดับสูงสุด พบว่าการมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมการประเมินผลกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด การมีส่วนร่วมตัดสินใจกับการวัดผลและประเมินผล⁶¹

⁶⁰ จิราภรณ์ เพชรทัต, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558), 92-93.

⁶¹ วิระภรณ์ ปานจันทร์, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2558), 264-265.

โศภิตา คล้ายหนองสรวง ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ความสำเร็จแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและความสามารถพัฒนาให้นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶²

ชนกพร มนัส ได้ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันระดับมากอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01⁶³

⁶² โศภิตา คล้ายหนองสรวง, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558), 86-87.

⁶³ ชนกพร มนัส, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2559), 80-84.

นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจกัน ความผูกพันที่จะปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ตามลำดับ 2) ระดับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อหลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใสตามลำดับ และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน⁶⁴

สุพรรณณี กุลโสภิต ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด และผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัด

⁶⁴ นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, 2559), 86-87.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁵

อรทัย แสนชัย ได้ทำการวิจัย การจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานครบถ้วน ซึ่งในการดำเนินงานนั้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานมาก 3 ด้าน คือ การบริหารจัดการงบประมาณ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน และ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนรวม และมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวม มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services: SSS) ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการจัดการเรียนรวม แต่ยังไม่สมบูรณ์ ปัญหาที่พบได้แก่ ขาดการประสานงานกับเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่นๆ นอกจากกระทรวงศึกษาธิการ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และขาดการจัดตั้งศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ⁶⁶

นุชา สระสม ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 5 ลักษณะ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยยึดหลักความอาวุโส 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโดยให้เกียรติผู้ที่มีบารมีหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการดำเนินการตามความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา 4) การมีส่วนร่วมในการประสานประโยชน์ร่วมกัน 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร โดยมีผลสำเร็จของการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัด สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ 1) การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระ

⁶⁵ สุพรรณณี กุลโสภิต, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559), 90-91.

⁶⁶ อรทัย แสนชัย, “การจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี” (วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2559), 251-252.

อินทร์ทรงช้างเอราวัณ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ โรงเรียนจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ เป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน⁶⁷

สุมาลี ศรีผิง ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ 2) รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาและแนวทางสู่การปฏิบัติ ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ 3) การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด⁶⁸

นิสรพร แซ่มชุงาม ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

⁶⁷ นุชา สระสม, “การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดสังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 208-209.

⁶⁸ สุมาลี ศรีผิง, “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2560), 284-288.

พิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและมีสุขภาพดี การเกี่ยวข้องทางสังคม จังหวะของชีวิตโดยส่วนร่วม ธรรมเนียมในองค์กรการทำงาน 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 4 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁶⁹

จุฑามาศ พันสวรรค์ ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.60$, $\sigma=0.47$) ส่วนปัญหาของการมีส่วนร่วมคือ คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนติดภารกิจไม่สามารถมาประชุมได้ อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ 3 รูปแบบคือ สร้างการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ เพิ่มช่องทางการติดต่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ไลน์ เฟซบุ๊ก วารสาร และการสร้างความตระหนัก ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการก่อน-หลัง 4 ครั้ง/ปี 3) ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ จำนวนโครงการที่มีมากเกินไป ทำให้ครูและบุคลากรมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น⁷⁰

ชนิดา โสหา ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ส่วนปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 2) รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 6

⁶⁹ นิสราพร แซ่มชุงาม, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), 99-100.

⁷⁰ จุฑามาศ พันสวรรค์, “การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562), 71-72.

องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ระบบกลไกของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 4 วิธีดำเนินงานของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 5 การประเมินรูปแบบ องค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก⁷¹

ดารณี อุทัยรัตนกิจ ได้ทำการศึกษา การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียนผลการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรวมมากกว่าอาจารย์และนักเรียน การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน และการจัดการในห้องเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ องค์ประกอบทางจิตที่บ่งชี้พฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนรวมมี 6 พฤติกรรม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมคิดร่วมทำมีผลให้อาจารย์เกิดความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด⁷²

งานวิจัยต่างประเทศ

ไบรท์ (Bright) ได้ทำการศึกษา คุณลักษณะของโครงการเรียนรวมที่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของโครงการเรียนรวมที่ประสบความสำเร็จมีลักษณะสำคัญ 6 ประการคือ การฝึกเตรียมเพื่อการเรียนรวม เจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวม การจัดประสบการณ์ให้เด็ก ได้รับการฝึกเพื่อทำความเข้าใจ สัดส่วนของจำนวนครู และนักเรียนที่เหมาะสม การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนรวม และการประเมินเด็กได้เร็วที่สุด และการควบคุมติดตามผล⁷³

ฟาร์เลอร์ (Fowler) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครู อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐต่างๆ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2)

⁷¹ ชนิดา โสหา, “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” (วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน, 2561), 44.

⁷² ดารณี อุทัยรัตนกิจ, “การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียนผลการศึกษา” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562 เข้าถึงได้จาก https://kukr.lib.ku.ac.th/db/index.php?/BKN/search_detail/result/9428

⁷³ Bright, E. A study of certain characteristics of successful mainstreaming. Doctoral dissertation University of Michigan (1986).

ด้านกิจการนักเรียน 3) ด้านบุคคล 4) ด้านทรัพยากร 5) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครู
- 2) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการกับครูอาจารย์โรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการ มีขวัญกำลังใจในการทำงานของครูแตกต่างกัน⁷⁴

โฮกแลนด์ (Hoagland) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์-ครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการของผู้บริหารโรงเรียน โดยเน้นเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และครูและผู้บริหารเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ โดยได้ทำการศึกษาผู้บริหารและอาจารย์-ครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอิลลินอยด์ ผลวิจัยสรุปว่า ผู้บริหารและอาจารย์-ครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่มีอายุในการทำงาน และขาดความคิดเห็นแตกต่างกัน จะมีทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการที่แตกต่างกัน⁷⁵

เดวิสและนิวสตรอม (Davis and Newstrom) ได้ทำการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ พบว่า การมีส่วนร่วมมีข้อจำกัดคือ ผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีความรู้ความสามารถความเข้าใจ เพื่อที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าบุคคลมีความรู้ความสามารถที่หลากหลายด้าน จะทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น⁷⁶

มิลเลอร์ (Miller) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการกำหนดวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนชนบทในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางบวกของการเข้ามามีส่วนร่วมระหว่างการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และการนำ

⁷⁴ Fowler, M.B., "The Relationship Between Teacher's Perceived Participation in Educational Decision-Making and Teacher Morale in Selected Elementary School in Targeted Southeastern States" (Dissertation Abstract International, 1986), 3204-A.

⁷⁵ Hoagland, J.L., "Principal's and Teacher's Perceptions of Teacher Participation in The Decision Process in Public Secondary Schools With and Without A Collective Bargaining Contract" (Dissertation Abstract International, 1986), 3550-A.

⁷⁶ Davis Keith and John W.Newstrom, **Human Behavior at Work: Organizational**, 7th ed. International Student Edition (New York: McGraw-Hill Book Company, 1989), 241.

หลักสูตรไปใช้จะมีประโยชน์อย่างมากในด้านความเข้าใจและการยอมรับ ซึ่งจะเกิดผลดีนั้น จะต้องให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด⁷⁷

เอคโบลส์ (Ecbols) ได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการเรียนรวมของเด็กปัญญาอ่อนในการศึกษาปกติจากโรงเรียนในรัฐเท็กซัส ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนไม่ต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่ามีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนรวมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กปัญญาอ่อนมาก่อนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างจากครูที่ไม่มีประสบการณ์⁷⁸

เอลเลียท (Elliont) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการกระจายอำนาจในโรงเรียน เพื่อกำหนดคุณภาพของโรงเรียน จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ครู และอาจารย์กับการรับรู้ของครูใหญ่เกี่ยวกับความร่วมมือกันและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มความร่วมมือและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพของโรงเรียนและเสนอแนะองค์ประกอบในการจัดโครงสร้างและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วย การวางแผนล่วงหน้า การวัดผลการได้รับ ความสนับสนุนช่วยเหลือ การนำความร่วมมือและการกระจายอำนาจในโรงเรียนไปใช้⁷⁹

เพอร์สัน (Person) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณบดีและเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กัน

⁷⁷ Miller, Jeffery Alan., "Required Teacher Participation in Curriculum Planning and Implementation of Curriculum Guides" (Dissertation Abstract International, 1989), 320-A.

⁷⁸ Echols, I.J., An analysis of elementary teachers opinions toward mainstreaming moderately to severely mentally retarded children in regular education in some selected schools in Texas. Dissertation abstracts international (1992), 254.

⁷⁹ D.C. Elliont, Collaborative, decentralized management and perceptions of quality schooling outcome, Dissertation Abstracts International 52,10(1994) : 3468-A.

อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผล และพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัย⁸⁰

บาก (Baksh) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและเจตคติในการทำงาน พบว่า ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถูกพบว่า โปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อค่าตอบแทน ความผูกพันต่อองค์กร และความพึงพอใจในการมีอิสระในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในงาน ความพึงพอใจในโอกาสที่จะเติบโต และความพึงพอใจหัวหน้างาน การค้นพบสิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน⁸¹

สไมเลอร์ มาร์ค เอ ลาซารัส เวอร์จิเนีย และบราลี คอนเยอร์สจิ้น (Smylie A. Mark, Virginia Lazarus, and Jean Brownlee Conyers) ได้ศึกษาผลการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในเมือง มิทเวสต์เทิร์น ปี 1990 ถึงปี 1994 ผลการวิจัยพบว่า 1) การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาในทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ ระหว่างกลไกของการเปลี่ยนแปลงองค์การกับการพัฒนาทางวิชาการมีผลน้อยกว่าความสัมพันธ์ของ ตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีผลในทางลบหรือทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียน และ 3) มีความแตกต่างอย่างมาก ระหว่างความสัมพันธ์ของ กลไกการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาทางวิชาการเมื่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและ ความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่⁸²

เบนเดอร์ วิลเลียม (Bender William) ได้ทำการศึกษา ทศนคติของผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการเรียนรวมในชั้นเรียนในรัฐวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พอใจในโครงการเรียนรวมที่จัดขึ้นให้ ซึ่งเป็นโครงการเรียนรวมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ แต่ยังมีผู้ปกครองส่วนหนึ่งซึ่งจำนวนน้อยไม่พอใจกับการเรียนรวมแบบเต็มเวลา (Full

⁸⁰ J.L.Person, *An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community collage*, Dissertation Abstracts international, 53,09 (1994) : 307-A.

⁸¹ A.M. Baksh, "The Relationship Between Participative Management and Job Attitudes," *Dissertation abstract International* 56 (July 1995), 351-A.

⁸² Smylie A Mark, Virginia Lazarus, and Jean Brownlee Conyers, *Instructional Outcomes of School-Based Participative Decision Making*, Educational Evaluation and Policy Analysis 18 (1996), 181-198.

integration) และต้องการให้บุตรีตาของตนเองเรียนในชั้นพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะ ผู้วิจัยพบอีกว่าทัศนคติต่อการเรียนรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครอง⁸³

เลอแธม (Latham) ได้ทำการศึกษา เจตคติและความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรวมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการให้บริการ ผลการวิจัยพบว่า ครูปกติ ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษ มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรวม และมีความเชื่อตรงกันว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิ์ได้รับการบริการทางการศึกษา ครูปกติและครูการศึกษาพิเศษมีความเชื่อว่า การจัดการเรียนรวมจะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์⁸⁴

สรุป

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร วารสาร หนังสือ งานวิจัย และบทสัมภาษณ์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้แนวคิดที่หลากหลาย แตกต่างกันไป ตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้มุ่งใช้ทฤษฎีของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) ซึ่งได้จัดกรอบพิจารณาในเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การไว้วางใจกัน (Trust) 2) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives) 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งไปในทิศทางเดียวกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน และงานที่ออกมาจะมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งให้องค์กรทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

⁸³ William, N. B., **Teaching student with mild disabilities**. Needham Heights, M.A.: Allyn & Bacon. (1996), 178.

⁸⁴ Latham, A. S., **Site – based management : Is it working**. Educational Leadership, 42(2), (1997), 85-86.

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยใช้โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนเรียนรวมละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน ในแต่ละโรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 189 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ บทความต่าง ๆ รายงานการวิจัย ตลอดจนวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัยและดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ แล้วเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ ในระเบียบวิธีวิจัยแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องวิเคราะห์และแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล

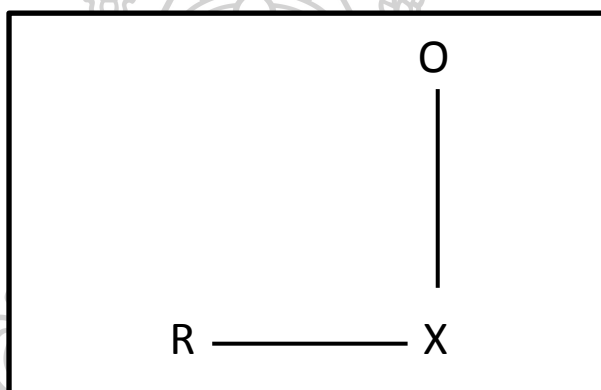
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนนำเสนอรายงานผลการวิจัย ร่างผลการวิเคราะห์แปลผล และอภิปรายผล เขียนรายงานผลการวิจัยเสนอเพื่อให้ผู้ควบคุมตรวจสอบแก้ไข จัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อดำเนินการขอสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขรายงานผลตามที่คณะกรรมการชี้แนะ และจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

แผนแบบการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้แผนแบบงานวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one-shot ,non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 72 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน ที่ได้จากการกำหนดตัวอย่างจากตารางประมาณขนาด การสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) แบ่งเป็น 3 อำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนเรียนรวมละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมทั้งสิ้น 189 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

อำเภอ	ประชากร (โรง)	กลุ่ม ตัวอย่าง (โรง)	ผู้ให้ข้อมูล			
			ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรอง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือ รักษาการใน ตำแหน่ง	ครูหรือ พี่เลี้ยง เด็กพิการ	กรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	รวม
เมืองสมุทรสงคราม	31	28	28	28	28	84
บางคนที	17	15	15	15	15	45
อัมพวา	24	20	20	20	20	60
รวม	72	63	63	63	63	189

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2) **ตัวแปรต้น (X_{tot})** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ สวอนสเบิร์ก (Swansburg) ดังนี้

2.1) **การไว้วางใจกัน (Trust : X_1)** หมายถึง ผู้ร่วมงานหรือบังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ หากได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารให้ดำเนินงาน ฝ่ายบริหารคอยดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และดูแลผลสุดท้ายของงาน ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงควรมอบอำนาจการตัดสินใจเท่าที่จะสามารถทำได้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2.2) **ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment : X_2)** หมายถึง การที่แต่ละคนทั้งผู้บริหารหรือผู้ร่วมงานได้มาปฏิบัติงานร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่

ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กรจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และพร้อมที่จะทำผลประโยชน์ให้กับองค์กร

2.3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives : X₃)

หมายถึง การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกันมีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy : X₄) หมายถึง ภาวะที่มีความ

เป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ร่วมงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักคะแนน 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักคะแนน 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักคะแนน 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักคะแนน 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับน้อย ที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักคะแนน 1 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท ซึ่งเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษามาพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และนำมาปรับแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (index of Item objective congruence) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.6 – 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน จำนวน 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) 0.925

ขั้นที่ 5 จัดทำเป็นเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสัมภาษณ์ โดยนำหัวข้อองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเรียนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อให้ออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรอง

ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการและกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกให้ไปส่งยังแต่ละสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการและกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสถานศึกษาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้ความถี่ (Frequency: f) และร้อยละ (Percentage: %)
2. การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) รายละเอียดดังนี้
ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุป

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) แนวทางการ ส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ โรงเรียนเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน ในแต่ละโรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมผู้ให้ ข้อมูลทั้งสิ้น 189 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการ บริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency: f) ร้อยละ (Percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งสิ้น 189 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 189 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency:f) และร้อยละ (Percentage:%) ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	72	38.10
	หญิง	117	61.90
	รวม	189	100.00
อายุ	ไม่เกิน 30 ปี	26	13.76
	31 – 40 ปี	43	22.75
	41 - 50 ปี	59	31.22
	51 – 60 ปี	54	28.57
	60 ปีขึ้นไป	7	3.70
	รวม	189	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	16	8.47
	ปริญญาตรี	102	53.97
	ปริญญาโท	69	36.50
	ปริญญาเอก	2	1.06
	รวม	189	100.00
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่ง	63	33.33
	ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ	63	33.33
	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	63	33.33
	รวม	189	99.99
ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน	ไม่เกิน 5 ปี	92	48.68
	6 – 10 ปี	54	28.57
	11 – 15 ปี	19	10.05
	16 – 20 ปี	9	4.76
	20 ปีขึ้นไป	15	7.94
	รวม	189	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 31.22 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และน้อยที่สุด คือ อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ระดับการศึกษามากที่สุด คือระดับปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 53.97 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.06 ตำแหน่งปัจจุบัน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่ง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันมากที่สุด คือ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 48.68 รองลงมา คือระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และน้อยที่สุด คือระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

จากการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและจำแนกตามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบตามเกณฑ์แนวคิดของเบสต์ (Best) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5 - 9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามโดยภาพรวม
(X_{tot})

(n=63)

ด้าน	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การไว้วางใจกัน (x_1)	4.33	0.32	มาก
2	ความยึดมั่นผูกพัน (x_2)	4.47	0.31	มาก
3	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (x_3)	4.40	0.30	มาก
4	ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (x_4)	4.43	0.31	มาก
รวม(X_{tot})		4.41	0.28	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.31) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.31) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.30) และการไว้วางใจกัน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.28-0.32 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการไว้วางใจกัน (X_1)

(n=63)

ข้อ	การไว้วางใจกัน (X_1)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารแสดงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ ความสามารถ ของผู้ร่วมงาน	4.33	0.41	มาก
2	ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ผู้ร่วมงาน และเชื่อว่าสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ	4.36	0.37	มาก
3	ผู้บริหารยอมรับและไว้วางใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน	4.33	0.42	มาก
4	ผู้บริหารให้ความไว้วางใจ รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน	4.35	0.36	มาก
5	ผู้บริหารได้จัดระบบการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานและให้มีการรายงานผลเป็นระยะ โดยมีการยอมรับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน	4.29	0.35	มาก
รวม		4.33	0.32	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม การไว้วางใจกันโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ผู้ร่วมงาน และเชื่อว่าสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.37) ผู้บริหารให้ความไว้วางใจ รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.36) ผู้บริหารแสดงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.41) ผู้บริหารยอมรับและไว้วางใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.42) ผู้บริหารได้จัดระบบการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานและให้มีการรายงานผลเป็นระยะ โดยมีการยอมรับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.32-0.42 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านความยึดมั่นผูกพัน (X_2)

(n=63)

ข้อ	ความยึดมั่นผูกพัน (X_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอยู่เสมอ	4.52	0.34	มากที่สุด
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่	4.51	0.35	มากที่สุด
3	ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงานและใช้บรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย	4.50	0.36	มากที่สุด
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาของโรงเรียนร่วมกัน	4.42	0.34	มาก
5	ผู้บริหารให้ข้อมูล แนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ	4.42	0.37	มาก
รวม		4.47	0.31	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ความยึดมั่นผูกพัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.34) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.35) ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงานและใช้บรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.36) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาของโรงเรียนร่วมกัน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.34) ผู้บริหารให้ข้อมูล แนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.31-0.37 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3)

(n=63)

ข้อ	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน	4.48	0.39	มาก
2	เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในองค์กรเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันทั้งผู้บริหาร/ทีมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.40	0.36	มาก
3	ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ	4.35	0.35	มาก
4	ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล	4.35	0.35	มาก
5	ผู้บริหารใช้วิธีการระดมปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน	4.40	0.36	มาก
รวม		4.40	0.30	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.39) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในองค์กรเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันทั้งผู้บริหาร/ทีมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=0.36) ผู้บริหารใช้วิธีการระดมปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.36) ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.35) ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่

ระหว่าง 0.30-0.39 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (X_4)

(n=63)

ข้อ	ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (X_4)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.44	0.31	มาก
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ	4.43	0.36	มาก
3	ผู้บริหารให้อิสระแก่ผู้ร่วมงาน ในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.41	0.36	มาก
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน	4.43	0.33	มาก
5	ผู้บริหารให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่	4.44	0.36	มาก
รวม		4.43	0.31	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.31) ผู้บริหารให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.36) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.33) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.36) ผู้บริหารให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่

ระหว่าง 0.31-0.36 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน

แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการไว้วางใจกัน ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจผู้ร่วมงาน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผู้บริหารให้ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน การรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานมีการมอบหมายงานแก่ผู้ร่วมงาน และเชื่อใจในผลของการทำงานที่ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้สำเร็จ โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้รับผิดชอบงาน รวมไปถึงการให้ความสำคัญและเคารพในศักยภาพของผู้ร่วมงานส่งผลให้เกิดกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยจัดระบบการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานและมีการรายงานผลเป็นระยะ เพื่อให้ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะผลการดำเนินงานและพัฒนางานขององค์กรต่อไป ให้ผลการดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จตามนโยบายและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

2. ความยึดมั่นผูกพัน

การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความยึดมั่นผูกพัน ผู้บริหารควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาตนเองเกี่ยวกับองค์ความรู้ การใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานหรือบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่ ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา การดำเนินงานร่วมกัน และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งการให้ข้อมูลงบประมาณการพัฒนาบุคลากร คอยให้คำแนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้บริหารเปิดให้โอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันระดมความคิดของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล โดยใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร เพื่อขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้ร่วมงานทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกันในการทำงาน เพื่อให้ผลการดำเนินงาน ผลผลิตหรือผลงานนั้นออกมามีประสิทธิภาพ

4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน

การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ ให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน รวมทั้งให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่ ให้อำนาจอย่างเต็มที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งให้การเสริมแรงทั้งการกระทำ วาจาจาผู้บริหาร ให้ความเป็นกันเองและปฏิบัติงานแบบเพื่อนร่วมอาชีพ เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของกิจกรรม โครงการและงานต่างๆ เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 189 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (Frequency: f) ร้อยละ (Percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริง และสามารถนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับการบริหาร โดยผู้วิจัยขอเสนอผลของการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการไว้วางใจกันตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามควรได้รับการส่งเสริมทั้ง 4 ด้าน คือ 1. การไว้วางใจกัน แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการไว้วางใจกัน ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงการยอมรับ

และเชื่อถือในความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจผู้ร่วมงาน ให้ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน โดยจัดระบบการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานและมีการรายงานผลเป็นระยะ เพื่อให้ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะผล การดำเนินงานและพัฒนางานขององค์กรต่อไป 2. ความยึดมั่นผูกพัน การส่งเสริมการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศ การทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาการ ดำเนินงานร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งการให้ข้อมูล งบประมาณ การพัฒนาบุคลากร คอยให้คำแนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ 3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยผู้บริหารเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นหรือ ร่วมกันระดมความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไป ประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ มีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการ ดำเนินงานและประเมินผล สร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร 4. ความมีอิสระในการ ปฏิบัติงาน การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดง ความสามารถในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ ให้ อิสระแก่ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน รวมทั้งให้ เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่ ให้ความเป็นกันเองและ ปฏิบัติงานแบบเพื่อนร่วมอาชีพ เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบ สภาพที่แท้จริงของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหา น้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการไว้วางใจกันตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ได้ให้ความสำคัญทางการศึกษา โดยระบุไว้ในวิสัยทัศน์ที่กล่าวว่า น้อมนำศาสตร์พระราชา พัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของคุณธรรม วัฒนธรรมและวิถีท้องถิ่น ด้วยเทคโนโลยีและภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วม และเนื่องจากผู้บริหารให้ความไว้วางใจครู ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนเรียนรวมร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบาย นิลพันธุ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และการไว้วางใจกันตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัย นิษฐ์วดี จิโรจน์ภิญโญ ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจกัน ความผูกพันที่จะปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และสอดคล้องกับงานวิจัย โสภิตา คล้ายหนองสรวง ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอลเลียท (Elliont) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการกระจายอำนาจใน โรงเรียน เพื่อกำหนดคุณภาพของโรงเรียน จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครอง ครู และอาจารย์กับการรับรู้ของครูใหญ่เกี่ยวกับความร่วมมือกันและการตัดสินใจ ร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มความร่วมมือและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพของโรงเรียนและเสนอแนะองค์ประกอบในการจัดโครงสร้างและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วย การวางแผน

ล่วงหน้า การวัดผล การได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือ การนำความร่วมมือและการกระจายอำนาจในโรงเรียนไปใช้

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมพบว่า

2.1 การไว้วางใจกัน ควรได้รับการส่งเสริมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจผู้ร่วมงาน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผู้บริหารให้ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน การรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานมีการมอบหมายงานแก่ผู้ร่วมงาน และเชื่อใจในผลของการทำงานที่ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชา สระสม ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 5 ลักษณะ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยยึดหลักความอาวุโส 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโดยให้เกียรติผู้ที่มีบารมีหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการดำเนินการตามความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา 4) การมีส่วนร่วมในการประสานประโยชน์ร่วมกัน 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร โดยมีผลสำเร็จของการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัด สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ 1) การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ โรงเรียนจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ เป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน

2.2 ความยึดมั่นผูกพัน เป็นการสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาตนเองเกี่ยวกับองค์ความรู้ การใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินงานหรือบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่ ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ กัญญาญญ์ ธาภิบุญ ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน เป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ โดยเรียงจากมากไปน้อยดังนี้คือ ความผูกพันต่อองค์กร การพัฒนา

ทีมงาน การกระจายอำนาจ ความไว้วางใจกัน การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การตัดสินใจร่วมกัน การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ความเป็นอิสระในการบริหารองค์การ และความเข้าใจธรรมชาติขององค์การ 2) ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหาร ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ คือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ บรรยากาศการทำงานที่ปราศจากพิธีรีตอง การมีส่วนร่วม การรับฟังซึ่งกันและกัน ความไม่เห็นด้วยในทางบวก ความเห็นพ้องกัน การสื่อสารที่เปิดเผย บทบาทและการมอบหมายงานที่ชัดเจน 3) ผลการวิเคราะห์พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความผูกพันต่อองค์การ ด้านความเป็นอิสระในการบริหารองค์การ และด้านร่วมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

2.3 การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เปิดให้โอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันระดมความคิดของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล โดยใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เพื่อขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับ มิลเลอร์ (Miller) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการกำหนดวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนชนบทในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางบวกของการเข้ามามีส่วนร่วมระหว่างการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้จะมีประโยชน์อย่างมากในด้านความเข้าใจและการยอมรับ ซึ่งจะเกิดผลดีนั้น จะต้องให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

2.4 ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เป็นการให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ ให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน รวมทั้งให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่ เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของจิราภรณ์ เพชรทัต ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้

ดังนั้น ด้านความเป็นอิสระ ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านความผูกพัน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ และสอดคล้องกับ จุฬามาต พันสวรรค ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.60$, $\sigma=0.47$) ส่วนปัญหาของการมีส่วนร่วม คือ คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนติดภารกิจไม่สามารถมาประชุมได้ อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ 3) รูปแบบคือ สร้างการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ เพิ่มช่องทางการติดต่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ไลน์ เฟซบุ๊ก วารสาร และการสร้างความตระหนัก ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการก่อน-หลัง 4 ครั้ง/ปี 3) ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ จำนวนโครงการที่มีมากเกินไป ทำให้ครูและบุคลากรมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สไมเลอร์ มาร์ค เอ ลาซารัส เวอร์จิเนียร์ และบราลี คอนเยอร์สจิ้น (Smylie A. Mark, Virginia Lazarus, and Jean Brownlee Conyers) ได้ศึกษาผลการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในเมือง มิทเวสต์เทิร์น ปี 1990 ถึงปี 1994 ผลการวิจัยพบว่า 1) การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาในทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของการเปลี่ยนแปลงองค์การกับการพัฒนาทางวิชาการมีผลน้อยกว่าความสัมพันธ์ของ ตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีผลในทางลบหรือทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียน และ 3) มีความแตกต่างอย่างมาก ระหว่างความสัมพันธ์ของกลไกการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาทางวิชาการเมื่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและ ความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จากข้อค้นพบการวิจัย การอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการไว้วางใจกันอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนปฏิบัติงาน รับทราบผลของการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น เช่น การเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้เสนอความคิดเห็น ในการแก้ปัญหา การบริหารจัดการสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจะส่งผลให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานตามที่กฎกระทรวงกำหนด

2. จากผลการวิจัยพบว่าควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยควรจัดทำแนวทางการดำเนินงาน ด้วยส่งเสริมให้ผู้บริหารสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีม การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมรับผิดชอบการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
2. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
3. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, “รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561”, 2561.

กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562 เข้าถึงได้จาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=7501

กัญวิญญู ธารีบุญ, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

จันทรานี สงวนนาม, “ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา” พิมพ์ครั้งที่ 3 บุค พอยส์, 2553.

จิราภรณ์ เพชรทัต, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558.

จุฑามาศ พันสวรรค, “การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562.

ชนกพร มนัส, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2559.

ชนิดา โสหา, “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน, 2561.

ดารณี อุทัยรัตนกิจ, “การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของ

นักเรียนผลการศึกษา” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562 เข้าถึงได้จาก https://kukr.lib.ku.ac.th/db/index.php?/BKN/search_detail/result/9428

เทพพร ขำเมธา, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558.

นัยนา นิลพันธ์. “คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” วารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน, 2560.

นิสรพร แซ่มชุกราม, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.

นิษฐวดี จิโรจน์ภิญโญ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, 2559.

นิสรพร แซ่มชุกราม, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.

นุชา สระสม, “การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัด สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.

พจนารถ วาดกลิ่น, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556.

ผดุง อารยะวิญญู, “การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ” โรงพิมพ์แว่นแก้ว กรุงเทพมหานคร, 2541.

รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย, ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

วิระภรณ์ ปานจันทร์, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2558.

สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, “เอกสารประกอบการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา” 8-22 พฤศจิกายน 2559 ,ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สมยศ นาวิการ, “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ บรรณกิจ 1991 จำกัด, 2545.

สิริกร ทิตยวงษ์, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

สุพรรณณี กุลโสภิต, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.

สุมาลี ศรีผิง, “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2560.

สุรศักดิ์ เรือนงาม, “การบริหารการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร, “แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร (ฉบับปรับปรุง)”, 2561.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, “แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม : Inclusive Schools” กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษและเรียนรวม สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2558.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, “แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อ

- พร้อมรับการประเมินภายนอก” เล่มที่ 1 กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2553.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, รายงานผลการศึกษา : แนวทางการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในประเทศไทย กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558.
- เศรษฐภูมิ เถาซารี, การบริหาร การจัดการ. บทความอินดัสเตรียล เทคโนโลยี รีวิว Industrial technology review ปีที่ 21 ฉบับที่ 276 (พฤศจิกายน 2558).
- ไศภิตา คล้ายหนองสรวง, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558), 86-87.
- อนงค์ อัจจงทอง, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556).
- อรรถัย แสนชัย, “การจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี” วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10, 2 เมษายน-มิถุนายน 2559.

ภาษาอังกฤษ

- Argyris, C., “Interpersonal competence and organizational effectiveness” Homewood: Irwin-Dorsey, 1964.
- A.M. Baksh, “The Relationship Between Participative Management and Job Attitudes,” Dissertation abstract International 56 ,July 1995.
- Anthony, William P. “Participative management” Massachusetts: Addition Wesley, 1978.
- Bright, E. “A study of certain characteristics of successful mainstreaming” Doctoral dissertation University of Michigan (1986).
- Davis Keith and John W.Newstrom, “Human Behavior at Work: Organizational, 7th ed.

- International Student Edition New York: McGraw-Hill Book Company, 1989.
- Davis, Keith., "Human Behavior at Work: Organizational Behavior" New York: McGraw-Hill Book Company, 1981.
- D.C. Elliont, Collaborative, decentralized management and perceptions of quality schooling outcome, Dissertation Abstracts International 52,10,1994.
- Desai, I., "Inclusive Education : Moving From Theory To Practice" A Paper Prepared for The First National Convention on Inclusive Education. Bangkok : Srinakharinwirot University, 2007.
- Echols, I.J., "An analysis of elementary teachers opinions toward mainstreaming moderately to severely mentally retarded children in regular education in some selected schools in Texas" Dissertation abstracts international ,1992.
- Fowler, M.B., "The Relationship Between Teacher's Perceived Participation in Educational Decision-Making and Teacher Morale in Selected Elementary School in Targeted Southeastern States" Dissertation Abstract International, 1986.
- Giangreco, M., "Moving Forward Inclusive Education" (Online). Retrieved March 12 , 2020. Available : <http://wps.prenhall.com/wps/>. Implementation and Evaluation" New York: the Rural Development Committee Center for international studies, Cornell University, 1977.
- Hoagland, J.L., "Principal's and Teacher's Perceptions of Teacher Participation in The Decision Process in Public Secondary Schools With and Without A Collective Bargaining Contract" (Dissertation Abstract International, 1986.
- Hoy, Wayne K. and Cecil G Miskel, "Educational Administration : Theory Research and Practice" New York : Random House, 1978.
- J.L.Person, "An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community collage" Dissertation Abstracts international, 53,09, 1994.
- J.M. Cohen and N.T.Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity" Word Development 8, 3, 1980.
- _____, "Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design,

- JP. Whang, "Participation in Planned Development" New York: Wageninggen, 1981.
- Karten, T., "Inclusive Strategies: That Work Research-Based Methods for the Classroom" California : Corwin Press, 2005.
- Knight, A., "Toward Inclusion of Students with Special Education Needs in the Regular Classroom" British Journal of Learning Support. 14 (1), 1999.
- Latham, A. S., "Site – based management : Is it working" Educational Leadership, 42(2), 1997.
- Likert, Rensis, "New Pattern of Management" New York : McGraw – Hill, 1961.
- Lunenburg Fred C. and Allan C. Ornstein. "Educational Administration: Concepts and Practices, 6th ed" Belmont, CA:Wadsworth, 2012.
- Miller, Jeffery Alan., "Required Teacher Participation in Curriculum Planning and Implementation of Curriculum Guides" Dissertation Abstract International, 1989.
- Moor, C. , "Educating Students with Disabilities in General Education Classroom : "A Summary of the Research". (Online). Retrieved May 22, 2019. Available: <http://www.interact.uoregon.edu/wrrc/AKinclusion.html>.
- Putti, Joseph M. "Management: A Function Approach" Singapor: McGraw-Hill Book Company,1987.
- Robbins, P., "Organization theory : Structure designs and application" New Jersey : Prentice – Hall,1990.
- Sashkin, M., "A manager's guide to participative management" New York: AMA. Membership Publications Division, 1982.
- Smylie A Mark, Virginia Lazarus, and Jean Brownlee Conyers, "Instructional Outcomes of School-Based Participative Decision Making" Educational Evaluation and Policy Analysis 18 1996.
- Snow, K., "Inclusive Education : A Primer" (Online). Retrieved May 22, 2019. Available : www.DISABILITYISNATURALCOM .
- Stainback, S.& Stainback, W., "Inclusive : A Guide for Educators". Baltimore : Paul H.Brooks Publishing Co. , 1996.
- Swansburg, Russell C. "Management and Leadership for Nurse Managers 2nd ed."

Boston : Jones and Barlett Publishers, 1996.

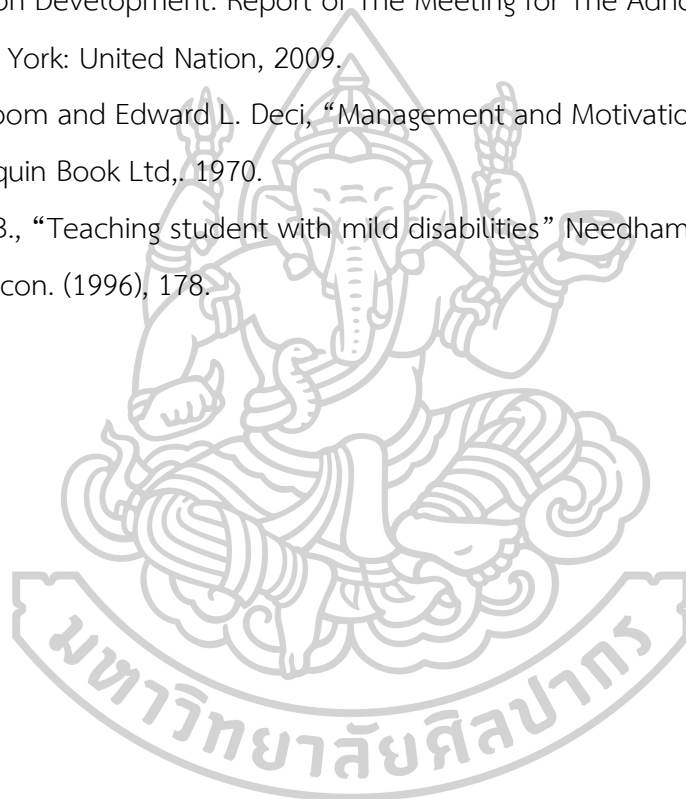
Todorovski, K., “Inclusive Teaching Guide Elementary Level”. (Online). Retrieved May 25, 2019. Available : <http://coe.wayne.edu/wholeschooling/WS/WSPress/>.

UNESCO, “Overcoming Exclusion through Inclusive Approaches in Education” A Challenge & A Vision. Paris : de Fontenot, 2003.

United Nation, “Department of International Economic and Social Affair” Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development. Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert” New York: United Nation, 2009.

Victor H. Vroom and Edward L. Deci, “Management and Motivation” New York : Penquin Book Ltd., 1970.

William, N. B., “Teaching student with mild disabilities” Needham Heights, M.A.: Allyn & Bacon. (1996), 178.

ภาคผนวก

ที่ อว 8612.2/744

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อนุชาติ ชื่นจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวอมรภัค ปิ่นกำลัง รหัสนักศึกษา 58252312 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสงคราม” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรง
ของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

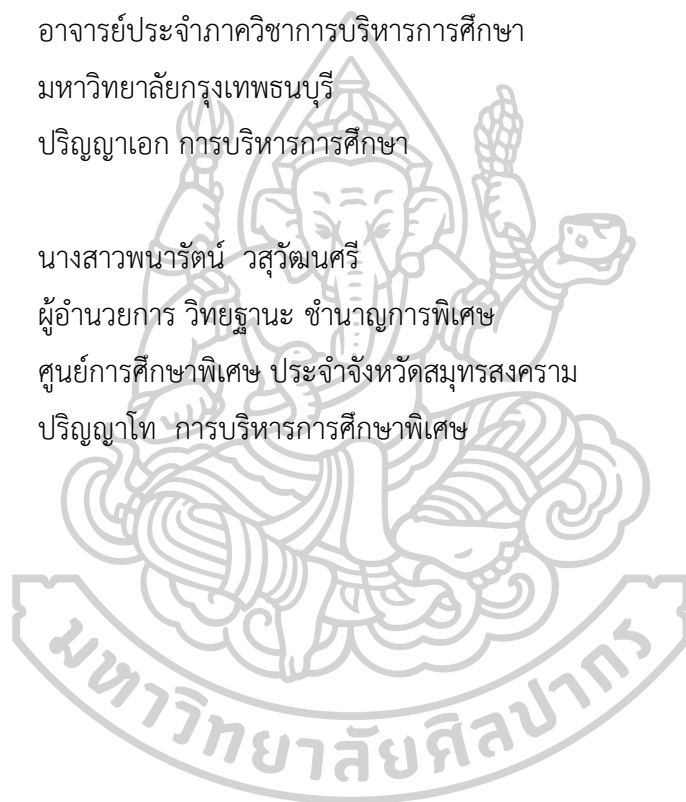
นักศึกษา. 08 7452 3199

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ – สกุล ดร. อนุชาติ ชื่นจิตร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม
วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก การบริหารการศึกษา

2. ชื่อ – สกุล ดร. สมใจ เดชบำรุง
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก การบริหารการศึกษา

3. ชื่อ – สกุล นางสาวพนารัตน์ วสุวัฒน์ศรี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การบริหารการศึกษาพิเศษ

ตารางแสดงการพิจารณาค่าความตรง (Validity) ของเครื่องมือการวิจัย

ข้อที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	การพิจารณา
		1	2	3			
การไว้วางใจกัน							
1	ผู้บริหารแสดงการยอมรับและเชื่อถือในความรูู้ ความสามารถ ของผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
2	ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ผู้ร่วมงาน และเชื่อว่าสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
3	ผู้บริหารยอมรับและไว้วางใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
4	ผู้บริหารให้ความไว้วางใจ รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ ผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
5	ผู้บริหารได้จัดระบบการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานและให้มีการรายงานผล เป็นระยะ โดยมีการยอมรับความรูู้ ความสามารถของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
ความยึดมั่นผูกพัน							
6	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูน ความรูู้ ความสามารถอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
7	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่กำลัง ดำเนินการอยู่	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
8	ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็น กัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงานและ ใช้บรรยากาศการทำงานแบบ ประชาธิปไตย	+1	0	+1	2	0.66	ผ่านเกณฑ์

ข้อที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	การพิจารณา
		1	2	3			
ความยึดมั่นผูกพัน							
9	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาของโรงเรียนร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
10	ผู้บริหารให้ข้อมูล แนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน							
11	ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
12	เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในองค์กรเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันทั้งผู้บริหาร/ทีมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
13	ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
14	ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
15	ผู้บริหารใช้วิธีการระดมปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์

ข้อที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	การพิจารณา
		1	2	3			
ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน							
16	ผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	2	0.66	ผ่านเกณฑ์
17	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์
18	ผู้บริหารให้อิสระแก่ผู้ร่วมงาน ในการตัดสินใจเกี่ยวกับงาน ที่ได้รับมอบหมาย	+1	0	+1	2	0.66	ผ่านเกณฑ์
19	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน	0	+1	+1	2	0.66	ผ่านเกณฑ์
20	ผู้บริหารให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็น เรื่องการทำงานอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	3	1.0	ผ่านเกณฑ์

ที่ อว 8612.2/ 27

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

13 มกราคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านแพ้ว (วันครู2500)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

ด้วย นางสาวอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง รหัสนักศึกษา 58252312 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือ

จำนวน 10 โรงเรียน

1. โรงเรียนเอกชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. โรงเรียนอนุบาลสมุทรสาคร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
4. โรงเรียนอนุบาลบ้านแพ้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
5. โรงเรียนบ้านวัดคลองครุ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
6. โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
7. โรงเรียนวัดบางปลา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
8. โรงเรียนวัดศรีเมือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
9. รงเรียนวัดโรงเข้	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
10. โรงเรียนวัดกาหลง (พิ่งสุนทรอุทิศ)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.925	20

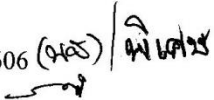
Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
x1.1	4.6333	.49013	30
x1.2	4.4333	.50401	30
x1.3	4.5000	.57235	30
x1.4	4.5333	.57135	30
x1.5	4.5000	.57235	30
x2.1	4.6000	.56324	30
x2.2	4.4667	.62881	30
x2.3	4.4000	.56324	30
x2.4	4.4000	.49827	30
x2.5	4.5000	.57235	30
x3.1	4.6000	.49827	30
x3.2	4.6000	.56324	30
x3.3	4.5667	.50401	30
x3.4	4.6667	.54667	30
x3.5	4.6667	.54667	30
x4.1	4.6000	.56324	30
x4.2	4.7333	.44978	30
x4.3	4.7333	.44978	30
x4.4	4.7000	.53498	30
x4.5	4.7667	.43018	30

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่ อว 8606 (วส) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พระราชวังสนามจันทร์
 อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

21 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวอมรภัก ปิ่นกำลัง รหัสประจำตัว 58252312 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่านหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิมาส มากจ้อย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218790

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 63 โรงเรียน

ที่	โรงเรียน	สังกัด
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม		
1	วัดดาวโด่ง(เอิบวิทยาคม)	สพป.สมุทรสงคราม
2	วัดคลองโคน	สพป.สมุทรสงคราม
3	วัดธรรมประสิทธิ์	สพป.สมุทรสงคราม
4	วัดท้ายหาด(พลอยเจียเส็ง)	สพป.สมุทรสงคราม
5	บ้านคลองบางก	สพป.สมุทรสงคราม
6	วัดธรรมาวุฑธาราม(ประชารัฐสมุทรการอุปถัมภ์)	สพป.สมุทรสงคราม
7	วัดลาดเป้ง	สพป.สมุทรสงคราม
8	ไทยรัฐวิทยา 70(บ้านบางแก้ว)	สพป.สมุทรสงคราม
9	วัดศรีสุวรรณคณาการาม(ราษฎร์สงเคราะห์)	สพป.สมุทรสงคราม
10	วัดบางขันแตก(บำเพ็ญอยู่รังษชาติ)	สพป.สมุทรสงคราม
11	วัดธรรมสถิตีวาราม(ธรรมวิถีสามัคคีราษฎร์อุทิศ)	สพป.สมุทรสงคราม
12	วัดศรีทธาธรรม	สพป.สมุทรสงคราม
13	วัดบางจะเกร็ง(ประโชตประชาชนุกูล)	สพป.สมุทรสงคราม
14	บ้านคูฉี	สพป.สมุทรสงคราม
15	วัดคู่สนามจันทร์(สามัคคีราษฎร์รังสรรค์)	สพป.สมุทรสงคราม
16	วัดจันทร์เจริญสุข	สพป.สมุทรสงคราม
17	วัดช่องลม(ธรรมโชติ)	สพป.สมุทรสงคราม
18	วัดโรงธรรม มิตรภาพที่ 70	สพป.สมุทรสงคราม
19	วัดปากกลัด(ผลาการบำรุงวิทย์)	สพป.สมุทรสงคราม
20	เมืองสมุทรสงคราม	สพป.สมุทรสงคราม
21	อนุบาลสมุทรสงคราม	สพป.สมุทรสงคราม
22	บ้านลาดใหญ่สามัคคี	สพป.สมุทรสงคราม
23	วัดน้อยแสงจันทร์(จันทร์ศิริวิทยาการ)	สพป.สมุทรสงคราม
24	วัดบางประจันต์(หวังเจริญราษฎร์นุกูล)	สพป.สมุทรสงคราม
25	วัดสวนแก้ว	สพป.สมุทรสงคราม

ที่	โรงเรียน	สังกัด
26	บ้านเขตเมือง	สพป.สมุทรสงคราม
27	บ้านตะวันจาก	สพป.สมุทรสงคราม
28	บ้านลาดใหญ่	สพป.สมุทรสงคราม
29	วัดปากสมุทร(ไวยวุฒิชนานุสรณ์)	สพป.สมุทรสงคราม
อำเภอบางคนที		
30	อนุบาลวัดเกาะใหญ่(เลี้ยงล้อมอนุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
31	วัดปากง่าม(ผ่องสอาดราษฎร์นุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
32	วัดบางน้อย(แจ่มประชานุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
33	ศาลเจ้าอาม้า	สพป.สมุทรสงคราม
34	วัดดอนมะโนรา(รังสิยานุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
35	วัดตรีจินดาวัฒนาราม(เฉลิมรัฐราษฎร์นุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
36	วัดบางคนทีใน(วามโกประชานุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
37	วัดเจริญสุขาราม(วัฒนานุวรรตน์)	สพป.สมุทรสงคราม
38	วัดแก่นจันทร์(จันทร์ เอียง ทับทิมราษฎร์บำรุง)	สพป.สมุทรสงคราม
39	คลองตาจ่า(คงจีบอุทิศ)	สพป.สมุทรสงคราม
40	ศาลแม่อากาศ(โรจน์มณี)	สพป.สมุทรสงคราม
41	วัดปราโมทย์(พิศสะอาดราษฎร์อำรุง)	สพป.สมุทรสงคราม
42	วัดเกตการาม(พรหมสุวัฒน์วิทยาคาร)	สพป.สมุทรสงคราม
อำเภออัมพวา		
43	วัดปากน้ำ(อมรวิมลจันทร์)	สพป.สมุทรสงคราม
44	วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส(ฉ่ำบุญรอดชนูทิศ)	สพป.สมุทรสงคราม
45	วัดมณีสรศักดิ์(ไสวประชานุสรณ์)	สพป.สมุทรสงคราม
46	วัดบางแคกลาง(ไพไลประชานุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
47	วัดปรกสุธรรมาราม(สามัคคีพิทยาคาร)	สพป.สมุทรสงคราม
48	วัดสารุขาราม(สินประชานุกุล)	สพป.สมุทรสงคราม
49	บ้านบางนางสี(กมลราษฎร์สามัคคี)	สพป.สมุทรสงคราม
50	วัดประชาโฆสิตาราม (สมบุญตาทบอุทิศวิทยา)	สพป.สมุทรสงคราม
51	วัดสี่แยกราษฎร์บำรุง	สพป.สมุทรสงคราม
52	วัดอมรวดี(อมรวิทยาคาร)	สพป.สมุทรสงคราม

ที่	โรงเรียน	สังกัด
53	วัดโคกเกตุ(เสริมสมบุญวงศ์)	สพป.สมุทรสงคราม
54	บ้านคลองสมบุญ	สพป.สมุทรสงคราม
55	บ้านแพรกหนามแดง	สพป.สมุทรสงคราม
56	บ้านดอนจั่น(วาสน์เจริญเรือนอุทิศ)	สพป.สมุทรสงคราม
57	วัดเขายี่สาร(ประมุขเวชกิจ)	สพป.สมุทรสงคราม
58	วัดช่องลมวรรณาราม(สมุทรประชานุกูล)	สพป.สมุทรสงคราม
59	ที่ปึงกรวิทยาพัฒนา(วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ฯ	สพป.สมุทรสงคราม
60	วัดบางนางลี่ใหญ่(บริษัทเกลือไทยสงเคราะห์)	สพป.สมุทรสงคราม
61	วัดวรภูมิ(วรไททยาवास)	สพป.สมุทรสงคราม
62	วัดเสด็จ(สุทธิวิทยานุสรณ์)	สพป.สมุทรสงคราม
63	วัดแก้วเจริญ(เพื่อบำรุง)	สพป.สมุทรสงคราม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละสถานศึกษา มีทั้งสิ้น 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน 2) ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน (ตอบคนละ 1 ฉบับ) แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 25 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 20 ข้อ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 2 ตอน กรุณาอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่ง เพราะคำตอบที่ได้จะไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงได้

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอมรภัค ปิ่นกำลัง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	[] 01
2	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป	[] 02
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	[] 03
4	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง ☐ ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ ☐ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	[] 04
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป	[] 05

ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเรียนรวม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม(X_{tot})	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การไว้วางใจกัน (Trust: X_1)							
1	ผู้บริหารแสดงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ความสามารถ ของผู้ร่วมงาน						[] 06
2	ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ผู้ร่วมงาน และเชื่อว่าสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ						[] 07
3	ผู้บริหารยอมรับและไว้วางใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน						[] 08
4	ผู้บริหารให้ความไว้วางใจ รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน						[] 09
5	ผู้บริหารได้จัดระบบการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงาน และให้มีการรายงานผลเป็นระยะ โดยมีการยอมรับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน						[] 10
ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment: X_2)							
6	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอยู่เสมอ						[] 11
7	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่						[] 12
8	ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน และใช้บรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย						[] 13

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
9	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาของโรงเรียนร่วมกัน						[] 14
10	ผู้บริหารให้ข้อมูล แนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ						[] 15
การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives: X₃)							
11	ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน						[] 16
12	เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในองค์กรเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันทั้งผู้บริหาร/ทีมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง						[] 17
13	ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ						[] 18
14	ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล						[] 19
15	ผู้บริหารใช้วิธีการระดมปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน						[] 20
ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy: X₄)							
16	ผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน						[] 16
17	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ						[] 17
18	ผู้บริหารให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย						[] 18
19	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน						[] 19
20	ผู้บริหารให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่						[] 20

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	[1]
2	ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่ง ☐ ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ ☐ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	[2]

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

1. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการไว้ใจกัน (Trust)

.....

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านความยึดมั่นผูกพัน (Commitment)

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์
ร่วมกัน (Goals and Objectives)

.....

.....

.....

.....

.....

4. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน
(Autonomy)

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวอมรภัค ปิ่นกำลัง
วัน เดือน ปี เกิด	25 กรกฎาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ. 2558 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	98/4 หมู่ 12 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000

